

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Společná strategie péče o Krkonošský národní park a Karkonoski Park Narodowy

Požizovatel: **Správa Krkonošského národního parku**

Dobrovského 3

543 01 Vrchlabí

Karkonoski Park Narodowy

ul. Chałubińskiego 23

58-570 Jelenia Góra

Konzultant: **SPF Group, s. r. o.**

Bozděchova 99/6

400 01 Ústí nad Labem

Obsah

Obsah.....	2
Seznam zkratek.....	4
Předmluva	5
Przedmowa.....	6
1 Vize	7
2 Úvod	8
3 Analytická část.....	9
3.1 Analýza vnějšího prostředí (státní a nadstátní úroveň)	9
3.1.1 Legislativní prostředí a procesy	9
3.1.2 Veřejné politiky ochrany přírody a krajiny	18
3.1.3 Organizační zabezpečení	24
3.2 Analýza území.....	27
3.2.1 Charakteristika území	27
3.2.2 Předmět a cíle ochrany	28
3.2.3 Analýza klíčových oblastí péče o území KRNP/KPN.....	31
3.3 Institucionální analýza	55
3.3.1 Spolupráce na úrovni správ NP.....	55
3.3.2 Regionální spolupráce	55
3.3.2 Spolupráce na státní úrovni.....	57
3.3.3 Spolupráce na nadstátní úrovni.....	57
3.3.3 Hlavní rozdíly mezi Polskem a Českem	58
3.3.4 Hlavní problémy a potřeby	58
4 Strategická část.....	60
4.1 Oblast institucionálního rozvoje a spolupráce	61
4.1.1 Sbližování rozdílných pravidel vyplývajících z národních legislativ, strategických dokumentů a z postavení správ NP v systému státní právy	61
4.2 Oblast péče o přírodu a krajinu	62
4.2.1 Péče o krkonošskou arko-alpínskou tundru a ostatní stanoviště nad horní hranicí lesa	62
4.2.2 Péče o lesní ekosystémy	63
4.2.3 Péče o nelesní ekosystémy	65
4.2.4 Péče o vodní ekosystémy.....	66
4.2.5 Péče o zoogenofond	68
4.2.6 Péče o fytogenofond.....	72
4.2.7 Péče o neživou přírodu	73
4.2.8 Péče o krajinný ráz.....	74

4.3	Oblast sociálně-ekonomického rozvoje území.....	75
4.3.1	Harmonizace přístupu k turistickému, rekreačnímu a hospodářskému využívání území	75
4.3.2	Harmonizace přístupu k rozvoji veřejné infrastruktury.....	76
4.3.3	Harmonizace přístupu k rozvoji turistické / návštěvnické infrastruktury.....	78
4.4	Oblast komunikačních, výzkumných a podpůrných aktivit.....	79
4.4.1	Vzdělávání a osvětové aktivity.....	79
4.4.2	Publicita, PR a komunikace.....	80
4.4.3	Monitoring krajiny a ekosystémů.....	81
4.4.4	Monitoring návštěvnosti.....	82
4.4.5	Výzkum a dokumentace.....	84
5	Přílohy.....	86
5.1	Analýza legislativy.....	86
5.2	Srovnávací tabulka legislativy.....	86

Seznam zkratek

EIA	Environmental impact assessment (hodnocení vlivu na životní prostředí)
EP	environmentální poradenství
EU	Evropská unie
EVL	evropsky významná lokalita
EVVO	environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
DzU RP	Dziennik ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (Sbírka zákonů Polské republiky)
IUCN	International Union for Conservation of Nature (Mezinárodní svaz ochrany přírody)
KPN	Karkonoski Park Narodowy
KRNAP	Krkonošský národní park
MNG	Management
MŽP / MKIŠ	Ministerstvo životního prostředí (CZ) / Ministerstvo klimatu a životního prostředí (PL)
NP	národní park
OP	ochranné pásmo
OPNP	Odbor péče o národní park (Správa KRNAP)
PO	ptačí oblast
UOP	zákon o ochraně přírody (PL)
ÚSOP	Ústřední seznam ochrany přírody
ZOPK	zákon o ochraně přírody a krajiny (CZ)

Předmluva

Krkonoše. Karkonosze. Riesengebirge. Zvykli jsme si na to, že jméno našich milovaných hor už málokdy stojí ve větách o samotě. Rádi čteme, posloucháme a sami také přidáváme do svých projevů a textů o tomto středoevropském pohoří slova jako výjimečné, jedinečné, magické. Krkonoše okouzlovaly návštěvníky i své obyvatele od úsvitu dějin. Jejich bohatství, ať už nerostné, nebo to v podobě lesů, bylo po staletí hojně využíváno. Někdy přijatelně, někdy daleko nad míru. Lidé přizpůsobili horám svůj životní styl, vznikla tu specifická kultura i svérázné nářečí. Zanikala stará a budovala se nová sousedství.

To, co v Krkonoších určovalo a určuje rytmus, je příroda. Jakkoli se zdá drsná a k člověku někdy krutá, ve skutečnosti má křehké srdce. Arkto-alpínskou tundru, lesy, květnaté louky. Chránit křehkou podstatu horské přírody se snažili osvícení lidé od počátku 20. století. Vzpomínáme především na Jana Nepomuka hraběte Harracha, který založil na svém panství první rezervaci již v roce 1904. V roce 1959 bylo snažení konzervátorů korunováno vznikem Karkonoského Parku Narodowego na polské straně pohoří, tehdejší Československo pak zřídilo Krkonošský národní park v roce 1963. Přes společenské turbulence, revoluční kvas tu na jedné, tu na druhé straně hranice, nebo ostřejší či mírnější režim na hranici samotné, si správci přírody vždy uvědomovali, že příroda hor je jen jedna.

Naše generace má to štěstí, že hranice mezi zeměmi střední Evropy dnes nepředstavují bariéru, která by lidi oddělovala, ale že je linkou víceméně symbolickou a především spojující. Společné členství Česka a Polska v Evropské unii pak otevírá vítanou možnost společných projektů, ty v ochraně přírody nevyjímaje. Projekt společné péče patří mezi takové. Díky němu dostáváme do ruky dlouhodobou vizi ochrany horské přírody a údržby horské krajiny, která bude nejenom jedním ze základů dalších dílčích dokumentů, ale především podkladem pro praktickou realizaci opatření v péči o Krkonoše. Všem v Česku a v Polsku, kteří se na přípravě tohoto díla podíleli, patří velké uznání a poděkování. Také díky tomuto projektu se budeme moci těšit krásou našich hor i v budoucnu.

PhDr. Robin Böhnisch, Správa Krkonošského národního parku, ředitel

Przedmowa

Karkonosze – Arktyka w Środkowej Europie, góry olbrzymie w miniaturze, góry wyjątkowe, w których obserwujemy połączenie cech alpejskich i borealnych, góry o bardzo zmiennych i niestabilnych warunkach klimatycznych, w których na niewielkiej stosunkowo powierzchni występują bardzo zróżnicowane krajobrazy, ekosystemy, zbiorowiska roślinne i zgrupowania zwierząt.

Karkonosze to góry, które mają bardzo bogatą i burzliwą historię geologiczną, przyrodniczą i społeczną. Ze względu na równoleżnikowe położenie w Europie Środkowej zamieszkiwane były przez narody o zróżnicowanej kulturze, religii i zmieniających się relacjach społecznych. Od stuleci eksploatowane przez człowieka, począwszy od poszukiwaczy minerałów i cennych ziół, poprzez powszechny wypas bydła i owiec, wytop szkła, produkcję węgla drzewnego i potażu, aż do intensywnej gospodarki leśnej i związanego z tym rozwojem przemysłu drzewnego.

Karkonosze to w końcu transgraniczny obszar przyrodniczy obejmowany różnymi formami ochrony już od początku XX wieku. Niezależnie od tego kto, kiedy i w jakim celu wykorzystywał skarby Karkonoszy i kto nimi zarządzał to jednak niemal zawsze człowiek dostrzegał w nich magię piękna sił natury. Zauroczenie to znalazło odzwierciedlenie w twórczości poetów, pisarzy, malarzy, rzeźbiarzy, a także wielu innych osób wrażliwych na piękno i tajemniczość karkonoskiej przyrody.

Ostatecznie w 1959 r. rząd Polski, a w 1963 r. rząd ówczesnej Czechosłowacji podjęły decyzję o utworzeniu w Karkonoszach parków narodowych, które od samego początku niezależnie od uwarunkowań politycznych i społecznych zaczęły ze sobą współpracować w celu harmonizacji procesu zarządzania zasobami przyrodniczymi. Działania te mają charakter ciągły i prowadzone są wraz ze zmieniającymi się uwarunkowaniami prawnymi, społecznymi i środowiskowymi. Szczególnie ważne jest to obecnie, gdyż granica w Karkonoszach pozostała tylko zjawiskiem administracyjnym, nie istnieje natomiast w sensie przyrodniczym, turystycznym, naukowym i edukacyjnym. Dlatego, aby usystematyzować wieloletnią współpracę pomiędzy administracjami obydwu parków narodowych i nadać jej nowy wizjonerski wymiar, podjęliśmy się opracowania wspólnej nowej strategii zarządzania parkami narodowymi w Karkonoszach, którą poniżej prezentujemy. Wszystkim osobom zaangażowanym w powstanie tej strategii serdecznie dziękuję i wierzę, że przyczyni się ona do jeszcze lepszej i skutecznej ochrony naszych pięknych gór w przyszłości.

Dr. Andrzej Raj, Karkonoski Park Narodowy, ředitel

1 Vize

Krkonošské národní parky pokrývají téměř celé území Krkonoš na české a polské straně. Oba jsou funkčními národními parky spravovanými **s prioritou ochrany přírodních hodnot a přírodních procesů** v zóně přírodní a přírodě blízké (v KPN přísně chráněné území) a **s prioritou spolupráce** v zóně soustředěné péče o přírodu a v zóně kulturní krajiny, na polské straně reprezentovanými aktivně chráněným územím a chráněnou krajinou, které zabezpečují k přírodě šetrné turistické využití národního parku a dlouhodobě udržitelné soužití místních obyvatel a návštěvníků s místní přírodou.

Směrování obou národních parků zaštiťují jejich vzájemně spolupracující správy, které jsou **respektovanými partnery ve svých regionech a transparentními institucemi**, rozhodujícími předvídatelně, na základě odborně podložených a veřejně obhajitelných argumentů.

Administrativy národních parků omezují negativní působení vlivů lidské činnosti na přírodu a přírodní procesy. Společnými silami sjednocují managementová opatření nejen v samotném jejich provádění, ale již při plánování. Ve snaze ochrany přírody Krkonoš usilují o sjednocení územní působnosti.

2 Úvod

Strategie péče o národní parky Krkonoš představuje nový typ dokumentu. Analyzuje rozdíly a shody ve stavu a péči o území obou národních parků, ochranná pásma a jejich předměty ochrany. Nastavuje rámec péče, kterým bude dosaženo plánovaného cílového stavu či postupných kroků v případě, že dosažení cílového stavu přesahuje časový horizont její platnosti.

Zóna přírodní a přírodě blízká na české straně a přísně chráněné území na polské straně jsou jádrovým územím národního parku, ponechaným nebo směřujícím k ponechání pouze vlivům přírodních procesů. Představují areál s nejvyšší geobiodiverzitou, která je reprezentována rozmanitostí druhů, dochovaných společenstev i řadou geomorfologických jevů. Území je zpřístupněno sítí turistických cest, lidská činnost je limitována na zajištění stávajícího využití pro návštěvnickou infrastrukturu a její údržbu. Ve vztahu k přírodním hodnotám se péče zaměřuje zejména na obnovu pozměněných stanovišť směrem k přírodnímu stavu. Další rozvoj infrastruktury na tomto území je vyloučen. Cílem je kompaktní území, zaujímající po obou stranách hranice rozsáhlou oblast centrální části pohoří.

Zóna soustředěné péče, zóna kulturní krajiny a aktivně chráněné území a chráněná krajina zahrnují oblasti krkonošského pohoří zásadně ovlivněné člověkem, jejichž podoba je činností člověka utvářena. Společně vytvářejí mozaiku se svébytným krajinným rázem, přítomností lučních společenstev a roztroušených sídel, která je více než sto let východiskem i cílem turistického a hospodářského využití. Cílem péče o tuto oblast je zejména zachování mozaiky lesů a luk, dochovaných společenstev a na ně vázaných druhů a obnova významně pozměněných ekosystémů směrem k přírodnímu stavu. Zachování společenstev, vzniklých působením člověka a představujících kulturní i přírodní dědictví, je podmíněno trvalou intervencí ve prospěch těchto fenoménů, zejména lučních společenstev na druhotných stanovištích. Rozvoj stávající infrastruktury je možný pouze ve velmi omezené míře v osídlených částech. Budování nových komunikací (s výjimkou dočasných, sloužících pro management) či sportovních areálů mimo zónu kulturní krajiny je nežádoucí.

3 Analytická část

3.1 Analýza vnějšího prostředí (státní a nadstátní úroveň)

3.1.1 Legislativní prostředí a procesy

Ochrana přírody je v obou zemích zakotvena v řadě zákonů a podzákonných předpisů. V nich jsou implementovány i požadavky dané směrnicemi EU. Mezi legislativou obou zemí existuje řada podobností a rozdílů, detailně analyzovaných v příloze (Analýza legislativy).

Základním pilířem legislativy v České republice ve vztahu k národnímu parku je zákon 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (ZOPK) a příslušné navazující předpisy. V rozhodování o vlivu na soustavu Natura 2000 je zásadním zákon 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Pro nakládání s lesy je závazným předpisem ještě zákon 289/1995 Sb., o lesích, v platném znění, a související předpisy.

Správa národního parku v ČR je zároveň orgánem státní správy ochrany přírody s kompetencemi vymezenými ZOPK, která postupuje při řízeních a rozhodování dle zákona 500/2004 Sb., správní řád. Zároveň je dotčeným orgánem v řadě dalších řízení (územní plánování, vodoprávní řízení, stavební řízení apod.)

V Polsku je legislativní situace obdobná, základem právního prostředí pro národní parky je zákon o ochraně přírody (Zákon o ochraně přírody ze dne 16. 4. 2004), o lesích a další včetně řady podzákonných předpisů. Ředitel národního parku vydává stanoviska v rámci jasně vymezených kompetencí, postavení ve struktuře státní správy je odlišné (srov. níže Analýza postavení Správy národního parku).

3.1.1.1 Popis národních parků

Definice NP na národní úrovni a kompatibilita s definicí IUCN

V obou právních rádech je definice (vymezení) pojmu „národní park“ zakotvena v zákonné úpravě. Česká definice je podrobnější, za součást vymezení je třeba pokládat i vymezení základního účelu, dlouhodobých cílů a poslání národních parků. Oproti tomu je polská definice stručná.

Český zákon definuje v § 15, kdy je možné vyhlásit území za národní park: „Rozsáhlá území s typickým reliéfem a geologickou stavbou a převažujícím výskytem přirozených nebo člověkem málo pozměněných ekosystémů, jedinečná a významná v národním či mezinárodním měřítku z hlediska ekologického, vědeckého, vzdělávacího nebo osvětového, lze vyhlásit za národní parky.“ Dále jsou zde stanoveny limity pro jejich využití, definován cíl a poslání.

Polský zákon stanovuje, že „národní park zahrnuje oblasti se zvláštními přírodními, vědeckými, sociálními, kulturními a vzdělávacími hodnotami, s plochou nikoliv menší než 1 000 ha, na které je chráněna veškerá příroda, včetně malebné krajiny.“ Dále stanovuje účel a cíl vytvoření národního parku.

Kategorizace IUCN

Ve vztahu k definici IUCN nelze zkoumat kompatibilitu vnitrostátních definic pojmu „národní park“, neboť kategorizace IUCN není ani závaznou mezinárodní smlouvou, ale i uvnitř IUCN, tedy celosvětové expertní nestátní organizace, jde o odborné doporučení, nikoli závazná pravidla.

Podle kategorizace IUCN je KRNP zařazen do kategorie V., tj. chráněná krajinná / mořská oblast (Protected Landscape / Seascape). KPN je tomu zařazen do kategorie II. národní park (National Park).

Předmět ochrany v obou národních parcích

Předmět ochrany KRNP je vymezen dle ust. § 15b ZOPK uveden v příloze č. 2 ZOPK včetně vymezení hranic. Předmětem ochrany jsou přírodní ekosystémy vázané na přírodovědecky nejhodnotnější část horského celku Krkonoš. Předmětem ochrany jsou též evropsky významné druhy a typy evropských stanovišť, pro něž jsou na území národního parku vymezeny evropsky významné lokality.

KPN nemá „předmět ochrany“ vymezen konkrétně na zákonné úrovni, ani na podzákonné úrovni. Nařízením vlády jsou v zásadě vymezeny pouze hranice KPN, ve všem ostatním platí obecná právní úprava režimu národních parků. V souladu s obecnými cíli ochrany, které jsou zákonem jednoznačně vymezeny, lze dovodit předmět ochrany podobně jako v KRNP. Detailní vymezení je pak v Plánu ochrany.

Rozlohy území a jeho vymezení

Správa KRNP má ZOPK svěřeno ke správě území o celkové výměře 54 969 ha, z toho 36 327 ha je Krkonošský národní park (KRNP) a 18 642 ha jeho ochranné pásmo.

KPN se rozprostírá na území o výměře 5 951,4 ha, k tomu je ochranné pásmo o výměře 13 093 ha, ve kterém ale KPN již nemá přímé pravomoci. Například lesy spravují Polské státní lesy.

Vymezení hranic KRNP je v příloze č. 2 ZOPK. Vymezení hranic KPN je uvedeno v příslušném nařízení vlády.

Diferenciace území NP (zóny, ochranné pásmo, rozdílnost režimů)

Území KRNP je rozděleno do čtyř zón na zónu přírodní, zónu přírodě blízkou, zónu soustředěné péče a zónu kulturní krajiny. Zonace je vymezena vyhláškou Ministerstva životního prostředí č. 257/2020 Sb. o vymezení zón ochrany přírody Krkonošského národního parku.

Ochranné pásmo KRNP je stejně jako území národního parku vymezeno v příloze č. 2 ZOPK.

Právní úprava v Polsku ve vztahu k odstupňování ochrany používá termín „obszar“, tj. plocha a nikoliv „strefa“, tj. zóna, a rozlišuje „obszary ochrony ścisłej“ (přísné ochrany), „czynné“ (činné, aktivní ochrany) a „krajobrazowe“ (krajinné ochrany).

Zonace KPN je stanovena stejným podzákonným právním předpisem, jako plán jeho ochrany, a to konkrétně v příloze č. 4 vyhlášky č. 14/2016 DzU RP ministra životního prostředí.

Zásadně rozdílné jsou kompetence v území ochranného pásma. Na české straně je správa NP orgánem státní správy ochrany přírody a subjektem hospodařícím v lesích v majetku státu. Na polské straně tyto pravomoci ani kompetence národní park nemá.

Základní dokumenty odborné péče (platnost, obsah, závaznost)

V Česku jsou základním dokumentem odborné péče pro národní parky *zásady péče*. Tento institut byl do právního řádu zaveden až novelou zákona o ochraně přírody a krajiny č. 123/2017, proto tvorba a projednávání Zásad péče o KRNP a jeho ochranné pásmo probíhá. Do konce roku 2020 je v platnosti Plán péče o KRNP a jeho ochranné pásmo na léta 2010–2020.

V Polsku jsou základními dokumenty odborné péče pro národní parky Plány ochrany. Pokud Plán ochrany není schválen, nahrazují ho tzv. ochranné úkoly vycházející z návrhu Plánu ochrany.

Data prvního vyhlášení

KRNP byl poprvé vyhlášen dne 17. 5. 1963.

KPN byl poprvé vyhlášen dne 16. 1. 1959.

3.1.1.2 Analýza postavení správy národního parku

Výkon státní správy

Orgánem ochrany přírody pro národní parky v Polsku nejsou správy národních parků (termín „správa“ zde ani není užíván), ale ředitelé národních parků. Obecně rovněž platí, že tito ředitelé národních parků, na rozdíl od českých správ národních parků, nemají ve své kompetenci ukládání pokut za přestupky.

Na jednotlivých úsecích lze srovnat (jiné než sankční) správní kompetence české správy národního parku a polského ředitele národního parku takto:

- a) Na úseku ochrany přírody, resp. v obecné rovině, spočívají kompetence Správ NP v Česku i ředitelů NP v Polsku ponejvíce v udělování výjimek. Správa NP v České republice vykonává tuto činnost zejména prostřednictvím rozhodnutí. Výjimky mohou být uděleny i prostřednictvím opatření obecné povahy.
- b) Dále jsou zde případy, kdy se orgán ochrany přírody podílí na rozhodnutí, které ve finální podobě vydává jiný správní úřad. V takových případech vydává česká správa NP tzv. závazné stanovisko podle § 149 správního řádu. Naproti tomu je v polském právním řádu zpravidla stanoveno, že příslušný orgán musí záležitost dohodnout s ředitelem národního parku a navazuje i úprava postupu pro řešení případné nedohody (polská procedura je zde méně formální).
- c) Z hlediska rozsahu jsou kompetence správy NP v Česku a ředitele NP v Polsku přibližně stejné, vezmeme-li do úvahy rozdíly vycházející z ochranných podmínek, na které jsou správní kompetence navázány.
- d) Česká správa NP není orgánem státní správy lesů. Polský ředitel NP je orgánem ochrany lesa pro území NP zastávající vyjmenované kompetence podle zvláštního zákona.
- e) Česká správa NP má sama postavení správce drobných vodních toků na území národních parků. Polský NP postavení správce vodního toku nemá, avšak těmto správcům dává souhlas k provádění prací.
- f) V českých národních parcích jsou správy NP správním orgánem na úseku myslivosti a rybářství a mohou toto právo omezit, či vyloučit. V polských národních parcích je lov i rybolov zakázán a ředitel NP ho může povolit na vyhrazených místech.
- g) České správy NP jsou dotčeným orgánem státní správy na úseku územního plánování. Územně-plánovací dokumentace, která ovlivňuje NP, vyžaduje v Polsku dohodu s jeho ředitelem.
- h) V České republice je posouzení vlivů na EVL a PO nedílnou součástí postupu podle zákona č. 100/2001 Sb., jestliže Správa NP svým stanoviskem nevyloučí významný vliv záměru nebo koncepce na EVL nebo PO. V Polsku se musejí orgány zodpovídající za posouzení vlivů na EVL a PO v případě dotčenosti NP dohadovat s jeho ředitelem.
- i) V Polsku ředitel národního parku není orgánem státní správy v ochraně přírody pro ochranu soustavy Natura 2000. Tyto kompetence má regionální ředitel ochrany životního prostředí na vojvodství.

Majetkoprávní postavení Správy KRNAP a KPN

Správa KRNAP je státní příspěvková organizace. KPN je státní právnická osoba (państwowa osoba prawna).

Oba subjekty hospodaří s majetkem státu, který je jim svěřen, přičemž jsou povinny postupovat podle zákonem stanovených pravidel, která vyplývají z obecné právní úpravy pravidel pro hospodaření organizací, které jsou napojeny na státní rozpočet. Podrobnější úpravu pro nakládání s majetkem státu, vyplývající ze zvláštního zákona platného na úseku ochrany přírody, nacházíme pouze na polské straně.

V soudních sporech jednájí obě organizace samy za sebe.

Postavení zaměstnanců organizace spravující národní park

V obou zemích je v souladu s požadavky EU v účinnosti zákonná právní úprava státní služby. V režimu této právní úpravy, která garantuje zaměstnancům v služebním poměru určité jistoty, jsou však pouze někteří zaměstnanci KPN. V KRNP nespádají zaměstnanci pod režim Služebního zákona vůbec.

Ochrana zaměstnanců organizace spravující národní park při výkonu činnosti

Strážci přírody v Česku mají při výkonu činnosti postavení úřední osoby ve smyslu trestního práva. Z tohoto postavení plyne ochrana spočívající v tom, že osoby bránící strážcům ve výkonu činnosti mohou být v případě naplnění skutkového podstaty stíhány i pro trestný čin. Obdobně trestněprávní ochranu má též Správa NP jako státní orgán.

Strážci jsou dle § 81 ZOPK oprávněni zejména zjišťovat totožnost osob, porušujících předpisy na ochranu přírody, přestupky podle ZOPK projednat příkazem na místě, případně zadržet ke zjištění totožnosti osobu, kterou přistihnou při porušování předpisů a odevzdat ji orgánu Policie České republiky. Pro aktivní vymáhání těchto pravomocí nemají povoleny žádné donucovací postupy ani prostředky.

V Polsku ředitel NP, strážci parku, ale i další osoby, které fakticky vykonávají v Polsku státní správu na území národního parku, mají postavení veřejného činitele (funkcjonariusza publicznego). Trestněprávní ochrana poskytovaná těmito osobám je založena obdobným způsobem jako ta česká.

Strážci parku v Polsku mají právo nosit stříelnou zbraň, obušek, vodí služebního psa a za podmínek stanovených zákonem mohou uvedené donucovací prostředky užívat.

3.1.1.3 Regulace návštěvnosti

Základní ochranné podmínky národních parků

Česká právní úprava rozlišuje základní ochranné podmínky platné pro celé území národního parku a základní ochranné podmínky platné pouze mimo zastavěné území národního parku. Kromě toho jsou zde na úrovni zákona upraveny i zcela speciální ochranné podmínky pro každý jednotlivý národní park zvlášť.

Polská zákonná úprava stanoví jednotné ochranné podmínky platné pro celé území všech národních parků. Celkově se polské ochranné podmínky v národních parcích jeví jako přísnější, což je zřejmě dáno i tím, že jsou zde národní parky vyhlášeny na menších územích a mimo zastavěná území (intravilány) obcí.

Návštěvní řád

V obou případech vyplývají zmocnění k vydání návštěvního řádu (v Polsku „pravidla zpřístupnění“) ze zákonné právní úpravy.

Možnosti zpoplatnění vstupu do vybraných částí NP

Možnost zpoplatnit vstup do národního parku je právně zakotvena pouze v Polsku. V KPN je vstup zpoplatněn na celém území národního parku, s výjimkou pohraničních hřebenových tras, procházejících střídavě územím obou států.

3.1.1.4 Způsob zapojení veřejnosti do řízení národního parku

Rada národního parku

Rada národního parku v Česku i vědecká rada národního parku v Polsku je konzultativním orgánem pro záležitosti národního parku, jehož členy jsou zástupci samospráv a zástupci vědy a praxe z oborů, které souvisejí s ochranou přírody.

V Česku jsou ze zákona členy rady NP zástupci obcí na území národního parku, zástupci krajů, v horských oblastech zástupci Horské služby. Ostatní členy jmenuje ředitel národního parku. Rada parku má výslovnou kompetenci k projednávání zonace NP, vymezení klidových území, zásad péče, vyhrazení cest a tras v klidových územích i dalších míst k vyhrazení.

V Polsku jsou všichni členové jmenováni ministrem životního prostředí na pět let a zákon též stanoví, že vědecká rada národního parku má deset až dvacet členů. Kromě odborníků a zástupců obcí v ní mohou působit též zástupci vojvodství.

Právo na informace a informační povinnost

Právo na informace v obecné rovině i právo na informace o životním prostředí je garantováno oběma národními právními řádami a správy obou národních parků jsou povinnými subjekty informačního práva veřejnosti.

Účast spolků v povolovacích řízeních

V Česku je účast environmentálních spolků v povolovacích řízeních zakotvena v zákonných předpisech pro řízení vedená podle těchto zákonů. Tyto spolky musejí splnit zákonné podmínky pro účast v řízeních, tedy požadovat po orgánu ochrany přírody o informace o zamýšlených zásazích, zahajovaných správních řízeních, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody.

V Polsku je v zákoně EIA obecně upravena účast veřejnosti na rozhodování, účast veřejnosti na přípravě dokumentů i oprávnění ekologických organizací.

3.1.1.5 Vybrané instituty

Soustava Natura 2000 a přeshraniční posuzování koncepcí a záměrů

V Česku je ochrana území soustavy Natura 2000 upravena v § 45a–§ 45i ZOPK. V Polsku je tento institut upraven v art. 26–art. 39 UOP.

Ochrana dřevin

Dřeviny rostoucí mimo les jsou v obou zemích chráněny před (svévolným) pokácením (odstraněním), a to v národních parcích i kdekoli jinde. Nástroje této ochrany jsou identické, tj. povolení, náhradní výsadba (polská právní upravuje i přesazení) a sankce.

Na české straně je správa NP kompetentním orgánem k povolení kácení dřevin mimo les a uložení náhradní výsadby. Na území NP v Polsku je v prvním stupni povinná konzultace s ředitelem národního parku.

Ochrana jeskyní

V Česku je na úrovni zákona upravena obecná ochrana jeskyní v § 10 ZOPK, která se uplatňuje jak na území NP, tak i mimo ně.

V Polsku může být jeskyně přírodní památkou nebo stanovištěm dokumentace, z čehož vyplývá režim právní ochrany. Na území NP jsou jeskyně chráněny též obecnými ochrannými podmínkami a plánem ochrany.

Konektivita krajiny a územní plánování

Konektivita krajiny není právním pojmem, nýbrž pojmem věcným. K naplňování tohoto cíle slouží zejména posuzování vlivů na životní prostředí. V rámci procesu územního plánování prosazují opatření směřující k tomu cíli v Česku Správy národních parků v postavení dotčených orgánů státní správy, v Polsku ředitelé národních parků v postavení správního orgánu, se kterým jsou příslušné orgány povinny tvorbu veškerých územně-plánovacích dokumentů dohadovat.

Povolování staveb

V Česku jsou správy národních parků v postavení dotčených orgánů státní správy pro stavební řízení, ve kterém je vydáváno stavební povolení pro povolení stavby na území národního parku či jiné opatření stavebního úřadu na území národního parku a jeho ochranného pásma.

V Polsku ochranné podmínky národních parků zakazují výstavbu i rekonstrukci staveb a technických zařízení, s výjimkou zařízení a vybavení sloužících cílům národního parku nebo přírodní rezervace. Orgán ochrany přírody v postavení dotčeného správního orgánu v řízení o stavebním povolení nemá.

Ochrana druhů

V České republice jsou v rámci obecné ochrany rostlin a živočichů chráněny všechny v přírodě se vyskytující živé organismy, polská právní úprava je postavena na druhové ochraně zvláštní.

V Česku i Polsku je právně zakotvena zvláštní ochrana vybraných druhů. Česká právní úprava rozlišuje kriticky ohrožené, silně ohrožené a ohrožené druhy rostlin a živočichů, jejich seznam je stanoven ve vyhlášce MŽP. Polská právní úprava stanoví chráněné druhy ve třech vyhláškách (pro živočichy, rostliny a houby) a v těchto vyhláškách uvádí ve vztahu k jednotlivým druhům i stupeň jejich ochrany.

Specificky polským institutem jsou úředně stanovené zóny výskytu chráněných živočichů a stanovišť chráněných rostlin a hub.

Vynucování práva (přestupky a trestné činy)

V Česku jsou v ZOPK upraveny přestupky. V Polsku jsou v UOP upraveny přestupky a trestné činy.

Česká právní úprava ZOPK stanoví různou výši sankce pro nepodnikající fyzické osoby na straně jedné a pro právnické osoby, potažmo podnikající fyzické osoby, na straně druhé. Polská právní úprava toto nerozlišuje, odpovědnost právnické osoby za přestupek není možná a tzv. správní delikty v UOP ani v jiném polském zákoně upraveny nejsou.

V UOP je stanovena i odpovědnost za trestné činy. Za spáchání trestných činů uvedených v art. 127a a art. 128a může odpovídat fyzická i právnická osoba, za trestný čin uvedený v art. 128 může odpovídat pouze osoba fyzická.

Další trestné činy vztahující se k ochraně životního prostředí jsou rovněž upraveny v trestních zákonících obou států. Trestné činy v obou zemích vyšetřují orgány činné v trestním řízení, autoritativně rozhodnout o vině a trestů však mohou pouze příslušné soudy.

Přestupky na úseku ochrany přírody v Česku projednávají správy národních parků. Přestupky v Polsku projednávají a rozhodují soudy, ředitel národního parku má v příslušném řízení postavení veřejného žalobce.

3.1.2 Veřejné politiky ochrany přírody a krajiny

Karkonoski Park Narodowy a Krkonošský národní park jsou jednou z nejcennějších oblastí v obou zemích. Jejich nadnárodní hodnota je potvrzena statutem bilaterální biosférické rezervace UNESCO uděleným oběma národním parkům.

Základní strategické dokumenty v ochraně přírody a krajiny přesahují rámec resortu ochrany přírody a krajiny. Poskytují rámec a vodítka pro rozhodování a aktivity na různých úrovních. Jejich dodržení a realizace směřuje k dosažení zlepšení kvality životního prostředí a jeho složek.

Jednotlivé politiky jsou zpracovány až do úrovně cílů, resp. opatření a indikátorů pro sledování jejich plnění. Chybějícím dokumentem celostátního charakteru je aktuální Strategie rozvoje národních parků ČR, který by tvořila ucelený koncept péče o území, zahrnuté do národních parků. Při stanovení základních cílů ochrany přírody a krajiny v NP jsou k dispozici dostatečné podklady, které zajišťují vazbu zpět na tyto dokumenty.

Česko

Státní program ochrany přírody a krajiny, 2009, aktualizace

Program analyzuje stav přírodního prostředí a krajiny, formuluje cíle a opatření, nezbytná k jejich dosažení. Program je zpracován tak, aby sloužil k naplňování *Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR*. Naplňuje i povinnosti, vyplývající z tzv. Ramsarské úmluvy (kap. 3.2.2).

Jako stěžejní cíle je možné zmínit kap. 3.1.3., zejména důraz na zachování a zlepšení ekologické stability krajiny a zajištění odpovídající péče o Zvláště chráněná území a Územní systém ekologické stability. Dokument se věnuje podrobně jednotlivým typům ekosystémů a navrhuje opatření pro jejich zlepšení (kap. 3.2.).

Jako stěžejní východisko pro Strategii péče o NP Krkonoš je kap. 3.3.3, Cíle v kap. Chráněná území, zejména cíl 2., Zlepšit péči o chráněná území. Následně stanovené opatření CH4 – Zpracovat strategii rozvoje NP, se nepodařilo ještě zcela naplnit.

V kapitole 4 Druhy je pozornost věnována analýze stavu a ohroženosti druhů a podrobně navrženým opatřením ve vztahu k zajištění populací druhů a eliminaci rizik.

Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020

Aktualizace schválena usnesením vlády č. 10123 z 23. 11. 2016

Dokument vymezuje plán na realizaci efektivní ochrany životního prostředí v ČR, zaměřující se na čtyři tematické oblasti. Zejména kapitola Ochrana přírody a krajiny je zaměřena na posílení ekologických funkcí krajiny, zachování přírodních a krajinných hodnot. Jako zásadní problematické jevy, působící na ekologickou stabilitu krajiny definuje fragmentaci, snížení retenční schopnosti krajiny, intenzifikaci zemědělského a lesnického hospodaření.

Pro každý cíl jsou zpracovány základní indikátory a způsob sledování jejich naplňování.

Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016–2025

Schválena usnesením vlády č. 193 ze dne 9. 3. 2016

Dokument, vytvářející základní koncepční rámec pro zlepšení stavu biodiverzity. Navazuje na stanovení cílů v Rámci udržitelného rozvoje České republiky do roku 2030. Zásady jsou obsaženy ve Státním programu ochrany přírody a krajiny ČR. Jako zásadní hrozby definuje fragmentaci biotopů, introdukci nepůvodních organismů, jejich šíření, nedostatek dat o druzích, úbytek mokřadů.

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR

Schválena usnesením vlády č. 861 ze dne 26. 10. 2015

Politika ochrany klimatu v ČR

Schválena usnesením vlády č. 207 ze dne 22. 3. 2017

Dokumenty představují společný komplex adaptačních a mitigačních opatření. Adaptační politika v oblasti lesnictví, zemědělství a vodního režimu v krajině je zaměřena především na pestrou druhovou skladbu, zajištění genetické variability, vázání uhlíku, protierozní opatření, opatření na vodních tocích a nivách. Mitigační politika je zaměřena především na oblast ochrany klimatu prostřednictvím snižování emisí skleníkových plynů.

Národní plán povodí Labe

Schválen usnesením vlády č. 1083 ze dne 21. 12. 2015

Vymezuje strategické cíle v oblasti ochrany vod, například zprůchodnění bariér na vodních tocích v celém povodí. V oblasti KRMAP se jedná zejména o příčné bariéry na řece Jizeře. Obecně stanovuje způsoby monitoringu kvality vod a předcházení jejímu zhoršení, resp. ukládá za cíl zachování a zlepšení kvality vod. Plán pro zvládnutí povodňových rizik (pro povodí Labe, Dunaj, Odry).

Schválen usnesením vlády č. 1082 ze dne 21. 12. 2015

Vodohospodářské koncepční materiály vyzdvihují jako stěžejní opatření zvyšování retenční schopnosti krajiny a zachování, resp. obnovu krajinných prvků a ekosystémů, ovlivňujících vodní režim.

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016–2025

Schválen vládou ČR usnesením číslo 652 z 20. 7. 2016. Státní program představuje klíčovou národní strategii pro oblast EVVO i EP s vizemi, cíli a opatřeními, na nichž se vedle orgánů státní správy podílejí mj. kraje, obce a města, školy, včetně škol vysokých, střediska ekologické výchovy a ekologické poradny i neziskové organizace, vzdělávací a výzkumné instituce, muzea, zoo, botanické zahrady, knihovny.

Vládou schválený program podporuje rozvoj EVVO komplexně v celé šíři témat, rozdělených do sekcí Příroda, Místo, Sídlo a krajina, Udržitelná spotřeba a Klima. V rámci tříletých akčních plánů dochází k jejich aktualizaci. Plnění Státního programu každoročně vyhodnocováno MŽP.

Správy KRMAP a její činnosti se týká zejména problematika EVVO (výrazně méně pak už problematika environmentálního poradenství):

- EVVO rozvíjí kompetence pro environmentálně odpovědné jednání v následujících oblastech:
 - Vztah k přírodě
 - Vztah k místu
 - Ekologické děje a zákonitosti
 - Environmentální problémy a konflikty
 - Připravenost jednat ve prospěch ŽP
- SP EVVO EP se dělí do 4+1 strategických oblastí:
 - Udržitelnost systému a prostředí pro EVVO a EP
 - Kvalita, diverzita a inovace v EVVO a EP
 - Spolupráce, síťování, propojování v EVVO a EP
 - Posilování postavení a porozumění EVVO a EP – propagace, PR, popularizace
 - Vzdělávací cíle a relevantní témata EVVO a EP

Opatření, která se bezprostředně týkají Správy KRMAP:

- Opatření 1.1.2 – Zajistit na MŽP a MŠMT a v jejich přímo řízených institucích, případně v dalších organizacích státní správy (např. AOPK ČR, SNP), dostatečné personální kapacity v oblasti EVVO a EP.

- Opatření 1.1.4 – Podporovat existenci a rozvoj specializovaných zařízení pro EVVO a EP (středisek ekologické výchovy, ekoporaden, domů přírody, návštěvnických středisek, středisek při školách a školských zařízeních apod.)
- Opatření 1.1.5 – Vytvářet prostředí pro stabilizaci pracovníků v oblasti EVVO a EP a motivovat je oceňováním kvalitních výsledků a přínosu jejich činnosti.
- Opatření 2.2.2 – Podporovat vytváření, propojování a zpřístupňování otevřených informačních zdrojů a jejich využívání ve vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP.
- Opatření 2.3.1 – Podpořit vytvoření standardů kvality a standardizačních systémů pro služby EVVO a EP, ověřování práce s nimi a dobrovolné zavádění do praxe – na úrovni standardů vzdělavatelů, programů, organizací (zejména středisek ekologické výchovy a ekologických poraden).
- Opatření 2.4.1 – Podporovat vzdělávání poskytovatelů EVVO a EP, lektorů organizací EVVO a EP.
- Opatření 2.4.2 – Podpořit rozšíření a zkvalitnění pregraduálního a dalšího vzdělávání v EVVO učitelů (pedagogických pracovníků) i dalších pracovníků ve formálním i neformálním vzdělávání – zvýšení podílu praktického výcviku v terénu, v praxi a v zařízeních specializovaných na EVVO, inovace obsahu v metodách a v tématech, týkajících se udržitelného rozvoje, potřebných proměn lidských nároků na přírodu a životní prostředí i přizpůsobování globálním změnám.
- Opatření 2.5.1 – Podporovat vytváření evaluačních nástrojů, které usnadní realizátorům EVVO a EP identifikovat atributy kvalitní EVVO, a dobrovolné zavádění evaluací samotnými poskytovateli jimi vybranými postupy s důrazem na cyklické (průběžné) evaluace u dlouhodobějších programů a projektů EVVO a EP a na evaluace programů v rámci primárního a sekundárního vzdělávání.
- Opatření 2.5.2 – Zavést systematické a navzájem sjednocené a koordinované získávání dat a indikátorů o stavu EVVO a EP ze strany veřejné správy
- Opatření 4.1.2 – Podpořit mapování, sběr a tvorbu příkladů dobré praxe v různých oblastech a aspektech EVVO a EP – např. na straně vzdělávacích programů a jejich realizátorů, na straně koordinujících institucí a poskytovatelů podpory (města, kraje) apod.
- Opatření 4.3.1 – Vytvářet aktuální materiály přitažlivou formou představující cíle, metody, výsledky a příklady dobré praxe EVVO a EP a rozšiřovat je mezi odbornou i širokou veřejnost, ale i podnikatelskou sféru.
- Opatření 5.2.7 – Podporovat propojování EVVO a EP s koncepty zaměřenými na vzdělávání v kontaktu s přírodou, vzdělávání o jednotlivých složkách a prvcích přírodního prostředí, na zprostředkování přírodních hodnot daného území a motivaci k jejich přímému poznávání – např. lesními školkami, interpretací přírodního a kulturního dědictví, návštěvnickými středisky, lesní pedagogikou, zoopedagogikou, lesní pedagogikou, zahradní pedagogikou, zahradní terapií apod.
- Opatření 5.2.8 – Podporovat spolupráci organizací činných v EVVO a EP s aktéry ochrany přírody (SNP, AOPK ČR, zoologickými a botanickými zahradami apod.) se zaměřením na porozumění potřebě ochrany vzácných druhů a společenstev, ale i hodnotě a potřebě ochrany biodiverzity, "divočiny" a samovolných přírodních procesů, a to různými formami (vzdělávací a výchovné akce, pomoc s propagací ochrany přírody atd.)
- Opatření 5.2.9 – Podporovat (znovu)vytváření podnětného prostředí – příležitostí pro přímý kontakt s přírodou tam, kde chybí (ve městech), a znovuoživení/znovuvyužití příležitostí ke kontaktu s přírodou tam, kde je příroda přirozeně na dosah (na venkově) – vznik a využívání veřejně přístupných přírodě blízkých ploch a péči o ně.
- Opatření 5.3.2 – Podporovat zapojení místních a regionálních partnerů (podnikatelé, veřejná správa, NNO) do výuky k místu (místně zakotveného učení). Podporovat při místně zakotveném učení spolupráci realizátorů EVVO s odborníky – např. se stavebními inženýry,

urbanisty, architekty, památkáři, krajináři, zemědělskými inženýry, lesníky, zemědělci, územními plánovači, ekology, s místními podnikateli.

- Správ národních parků se, více či méně, týká i celá řada dalších opatření. Ta vybraná bezprostředně spolurealizujeme a u většiny z nich jsme jako spolupracující instituce ve Státním programu explicitně jmenováni.

Zásady státní lesnické politiky

Schváleny Vládou ČR dne 21. 11. 2012 pod č. j. 854

Dokument stanovující cíle a prostředky k dosažení cílů v oblasti lesnictví. Národních parků se dotýká okrajově, přesto významně. Vychází z předcházejících koncepčních materiálů včetně Národního lesnického programu. Jako zásadní cíle stanovuje:

- přijetí nového zákona o národních parcích
- přijetí nového lesního zákona
- přijetí nového zákona o myslivosti

Jedním z obecných východisek je zachování podílu lesů ponechaných samovolnému vývoji, kde jsou zastoupena všechna vegetační patra a věkové kategorie stromů a jejichž součástí jsou přestálé porosty, liniové porosty, mokřady, prameniště, rašeliniště, apod., neboť tyto lesy mají vysokou rozmanitost všeho živého i neživého.

Oddíl C je věnován zvyšování biodiverzity v lesních ekosystémech, jejich celistvosti a ekologické stability.

Polsko

Strategie ochrany přírody v Karkonoském Parku Narodowém

Strategické cíle ochrany přírody Karkonoského Parku Narodowého byly zpracovány na základě nařízení ředitele KPN č. 8/2009 ze dne 16. dubna 2009 o strategii ochrany přírody v Karkonoském Parku Narodowém. Přílohami tohoto nařízení jsou obecná zpráva a 8 podrobných zpráv, které jsou součástí prvního plánu ochrany Karkonoského Parku Narodowého schváleného ministrem životního prostředí na roky 1997–2017.

Vojvodský program ochrany životního prostředí Dolnoslezského vojvodství

Vojvodský program ochrany životního prostředí Dolnoslezského vojvodství na období 2014–2017 s perspektivou do roku 2021 je dokumentem, který komplexně zpracovává úkoly ochrany životního prostředí prostřednictvím konkrétních priorit a nejdůležitějších směrů činností. Podle dokumentu je klíčovým cílem environmentální politiky vytvoření podmínek nezbytných pro realizaci ochrany životního prostředí v souladu se zásadou udržitelného rozvoje. Je prováděna na základě rozvojových strategií, programů a programových dokumentů, jakož i prostřednictvím vojvodských, okresních a obecních programů ochrany životního prostředí.

Ochrana přírodních zdrojů má být mimo jiné prováděna prostřednictvím:

- Rozšíření oblastí národních parků (po dohodě s dotčenými obcemi).
- Vytvoření prostorově koherentního systému oblastí podléhajících právní ochraně a dalších zelených ploch.
- Podpůrných činností v oblasti řízené ochrany přírodních stanovišť, rostlinných a živočišných druhů.

Rozvojová strategie Dolnoslezského vojvodství 2020

Krkonoše byly v Rozvojové strategii Dolnoslezského vojvodství 2020 zařazeny do tzv. Sudetské integrační oblasti, pokrývající jižní oblast Dolnoslezského vojvodství. Vyznačuje se jedinečnými přírodními a krajinnými hodnotami a největším, dosud nevyužívaným turistickým a lázeňským potenciálem. Její další rozvoj závisí na vytvoření a propagaci komplexní turistické, rekreační a lázeňské nabídky ve spolupráci s českou stranou, s přihlédnutím k požadavkům a zásadám ochrany cenných ekologických hodnot.

Strategie stanoví opatření v oblasti ochrany životního prostředí a přizpůsobení se změně klimatu. Realizace opatření k optimalizaci regionálního systému ochrany přírody a krajiny má být dosažena zavedením nových forem ochrany po konzultaci s místními samosprávami.

Plán územního rozvoje Dolnoslezského vojvodství Perspektywa 2020

Plán územního rozvoje Dolnoslezského vojvodství v perspektivě do roku 2020 předpokládá rozšíření a posílení regionálního systému chráněných území a jeho integraci s národními a evropskými systémy, které jsou realizovány mezi jinými:

- Rozšířením oblastí národních parků (po dohodě s dotčenými obcemi).

Úmluvy a dohody

- Bernská úmluva o ochraně evropské fauny a flóry a přírodních stanovišť, podepsaná v Bernu 19. září 1979
- Ramsarská úmluva o mokřadech majících mezinárodní význam především jako biotopy vodního ptactva, podepsaná v Ramsaru dne 2. února 1971
- Evropská úmluva o krajině podepsaná ve Florencii 20. října 2000

Strategie ochrany biologické rozmanitosti na období do roku 2020

Evropská unie (EU) přijala strategii na ochranu a zlepšení stavu biologické rozmanitosti v Evropě v příštím desetiletí. Strategie definuje šest cílů pokrývajících hlavní faktory úbytku biologické rozmanitosti a umožňující snížování nejsilnějšího tlaku na přírodu – mimo jiné:

- ochrana a obnova přírody
- udržení a posilování ekosystémů a jejich funkcí
- boj proti invazivním cizím druhům

Národní politika ochrany klimatu

Účinky měnícího se klimatu, zejména zvýšení teploty, frekvence a závažnosti extrémních jevů, které se objevují v posledních několika desetiletích, se prohlubují. Je proto nezbytné přijmout opatření k přizpůsobení se (adaptaci) předpokládaným dopadům změny klimatu. V reakci na tuto potřebu vznikl v roce 2013 dokument s názvem „Strategický adaptační plán pro odvětví a oblasti citlivé na změnu klimatu do roku 2020 s výhledem do roku 2030“.

Záchranné programy pro zachování druhů ohrožených vyhynutím

Generální ředitel pro ochranu životního prostředí vyvíjí záchranné programy pro zachování druhů rostlin, živočichů a hub ohrožených vyhynutím. Poskytují hloubkovou analýzu stavu populace daného druhu a identifikaci hrozeb, obsahují také posouzení stávajících metod ochrany. Účelem záchranných programů je vypracovat strategii pro akce zaměřené na obnovu populace ohrožených druhů, včetně způsobu provádění těchto akcí a zdrojů financování.

3.1.3 Organizační struktura

Česko

Úroveň řízení				Pozn.
Ministerstvo životního prostředí	Sekce ochrany přírody a krajiny	Odbor zvláštní územní ochrany a přírody	Oddělení národních parků	Přímý řídicí orgán managementu NP
	Sekce státní správy	Odb. právní a řízení státní správy	Odd. řízení státní správy	Řízení a dozor nad výkonem státní správy
	Ostatní sekce	Podílejí se na řízení dle kompetencí, např. Odbor ekonomiky ŽP aj.		

Správa KRNP	Kancelář ředitele	Oddělení právní
	Odbor vnitřních věcí	Oddělení ekonomiky
		Oddělení správy majetku
		Oddělení služeb
		Oddělení investic
		Oddělení projektového řízení
		Oddělení personální a mzdové
		Oddělení ochrany přírody
	Odbor péče o národní park	Oddělení péče o lesní ekosystémy
		–
	Odbor státní správy	–
	Odbor vnějších vztahů	Oddělení styku s veřejností
		Oddělení péče o návštěvníky

Národní parky v ČR jsou vyhlášeny zákonem jako velkoplošná chráněná území. Zřizovatelem správy NP je Ministerstvo životního prostředí. Správy NP zajišťují management území parku dle platných dokumentů (Plán péče, Zásady péče, lesní hospodářské plány aj.) včetně managementu lesů ve vlastnictví státu na území ochranného pásma. Kromě toho vykonávají státní správu ochrany přírody na celém území parku včetně jeho ochranného pásma.

Odbornou řídicí složkou správy NP je MŽP, sekce ochrany přírody a krajiny, oddělení národních parků. Kompetence dalších sekcí MŽP jsou dány oborem jejich činnosti (státní správa, správa majetku).

Polsko

Řízení	Rozsah		
Ministr klimatu a životního prostředí	Hlavní ochránce přírody	Sekce ochrany přírody; sekce ekonomická; sekce právní; kancelář auditu a kontroly	řešení záležitostí spadajících pod dohled ministra nad generálním ředitelem pro ochranu životního prostředí a národními parky

Karkonoski Park Narodowy se sídlem v Jelení Hoře	Ředitel Karkonoského Parku Narodowego	Oddělení životního prostředí
		Oddělení zpřístupnění parku
		Oddělení administrativních služeb
		Oddělení ekologické výchovy
		Ekonomické oddělení
		Tým GIS
		Terénní služby ochranných obvodů
		Stráž národního parku

Činnost národních parků závisí na aktuálně závazných právních normách a předpisech – největší dopad na fungování těchto složek mají tedy rozhodnutí přijatá na národní úrovni na Ministerstvu životního prostředí. Fungování složek, jako jsou národní parky, závisí na finančním zabezpečení činnosti. Ministerstvo přitom neposkytuje úplné financování, protože národní parky jsou státními právníckými osobami, pod dohledem ministra životního prostředí a vykonávanými nezávislé finanční hospodaření, pokrývajícími ze získaných zdrojů a výnosů náklady na financování úkolů stanovených zákonem, včetně úkolů Správy národního parku a provozních nákladů. Chybějící plné pokrytí nákladů na ochranu přírody na vnitrostátní úrovni může představovat hrozbu pro plynulé pokračování zákonných činností. Pro úspěšné provádění úkolů ochrany přírody a krajiny jsou národní parky částečně závislé na národních a evropských institucích, které financují ochranu přírody. Mezi nejdůležitější patří Národní fond pro ochranu životního prostředí a vodního hospodářství, Wojvodský fond pro ochranu životního prostředí a vodního hospodářství, Lesní fond, operační programy a další. Získané finanční prostředky umožňují provádět úkoly ve prospěch přírodních zdrojů národních parků. Nejedná se však o trvalé dotace a jejich periodická povaha může omezit provádění úkolů, které zachraňují, podporují nebo chrání prvky krkonošské přírody. Část úkolů je pokryta finančními zdroji získanými z poplatků za vstup do Karkonoského Parku Narodowego.

Velmi důležitá je také situace a činnosti těsně za hranicemi národních parků. Tlaky na přírodní zdroje vyvíjené novou výstavbou, infrastrukturou, omezení fungování migračních koridorů, mají přímý dopad na přírodní zdroje a jejich udržitelnost v národních parcích. Pro udržení rovnováhy mezi rozvojem a ochranou přírody je nezbytné spolupracovat s jednotkami místní správy, a to jak na úrovni vojvodství, tak úzkou lokální spoluprací s obcemi. Některé místní samosprávy mohou upřednostňovat rozvoj zaměřený na sport, rekreaci a cestovní ruch, aniž by upřednostňovaly ochranu přírodního a kulturního dědictví a ochranu krajiny.

Ukazuje se zde problém uměle vytyčených hranic Karkonoského Parku Narodowego a jeho relativně malá rozloha. U velkoplošných forem ochrany přírody je provádění úkolů, souvisejících s ochranou přírodních zdrojů a udržováním vhodného stavu ochrany jednotlivých složek životního prostředí, mnohem snazší. Malé národní parky jsou vystaveny vysokému tlaku vnějších hrozeb. Omezení těchto hrozeb by mělo být realizováno v ochranných pásmech národních parků, funkce ochranného pásma však plně neplní roli bezpečnostního nárazníku. Oblastmi ochranného pásma jsou především pozemky obhospodařované Státními lesy, obcemi a soukromými pozemky – kde, kromě vydávání stanovisek k projektům, které by mohly mít potenciálně negativní dopad na přírodu, národní parky nemají žádné rozhodovací možnosti. Ochrana přírodních zdrojů národních parků tedy do značné míry závisí na fungování vnějších složek a institucí, spravujících oblasti sousedící s hranicemi parku. Kromě činnosti hospodářů těchto oblastí v ochranném pásmu parku má pak velký význam dohled vykonávaný vládními

institucemi, jako je Generální a Regionální ředitelství pro ochranu životního prostředí – rovněž podřízené ministru životního prostředí.

Vnitřním problémem a hrozbou pro horské národní parky je rostoucí turistický ruch. V Krkonoších se v posledních letech zvýšil počet návštěvníků národního parku. To má vliv na chráněné objekty v této oblasti, na přírodní stanoviště, na rostlinné a živočišné druhy – zejména v blízkosti turistických tras, sjezdovek a zařízení sportovní a turistické infrastruktury. Větší počet lidí v cenných přírodních oblastech znamená větší tlak na přírodní zdroje, problémy se znečištěním odpadky, s hospodařením s vodou a odpadními vodami v turistických zařízeních, zvýšený provoz vozidel sloužících turistickým a rekreačním zařízením, větší počet osob pohybujících se nelegálně mimo turistické trasy v přírodních stanovištích. K omezení negativního dopadu je přijata řada opatření, včetně prozatímního vyloučení cest z turistického ruchu, zvažují se způsoby omezení počtu turistů v nejcitlivějších místech. Velké množství hrozeb a problémů však představuje nové výzvy při plánování a realizaci ochrany přírody pro správce národních parků.

V posledních letech je sociální dopad na podobu fungování systému ochrany přírody stále více viditelný – to platí zejména pro nevládní organizace. Zvýšené povědomí o životním prostředí je patrné v občanských aktivitách blokujících potenciálně nepříznivé činnosti v národních parcích, objevují se iniciativy obyvatel cenných přírodních oblastí za účelem rozšíření národních parků nebo jsou zahajovány kampaně na podporu projektů na zřízení nových národních parků.

3.2 Analýza území

3.2.1 Charakteristika území

3.2.1.1 Základní údaje

Kategorie ochrany / Formy ochrany: Národní park / Park narodowy

Rozloha KRNAP / Powierzchnia KPN: 36 327 ha / 5 951 ha

Rozloha ochranného pásma KRNAP / Powierzchnia otuliny KPN: 18 642 ha / 13 093 ha (oblast není spravována KPN)

Délka společné hranice / Dłina wspólnej granici: cca 40 km

Návaznost na jiná zvláště chráněná území / Powiązania z innymi formami powierzchniowej ochrony przyrody:

- KRNAP – CHKO Jizerské hory 36 800 ha (návaznost na západní hranice KRNAP a jeho OOP; částečný překryv s jeho územím – 7 km²)
- KPN – Rudawski Park Krajobrazowy 15 708 ha (hranice s ochranným pásmem KPN)

Překryv se soustavou Natura 2000 / Specjalne obszary ochrony siedlisk Natura 2000

KRNAP:

- CZ 524044 – Evropsky významná lokalita Krkonoše 54 980 ha (zahrnuje území KRNAP a jeho OP),
- CZ 0521009 – Ptačí oblast Krkonoše 40 907 ha (zahrnuje celé území KRNAP a část jeho OP)
- CZ0514672 – Údolí Jizery a Kamenice 431 ha (navazuje na OP)
- CZ0523823 – Luční potok v Podkrkonoších 3 ha (navazuje na OP)

KPN:

- PLC020001 –Karkonosze – 18 581 ha (včetně KPN i ochranného pásma)
- PLH020044 – Stawy Sobieszowskie 240 ha (částečně se překrývají s oblastí KPN),
- PLH020047 – Torfowiska Gór Izerskich 4 765 ha (hranice s ochranným pásmem KPN),
- PLH020011 – Rudawy Janowickie 6 635 ha (hranice s ochranným pásmem KPN)
- Oblast zvláštní ochrany ptactva:
- PLB020007 – Krkonoše 18 578 ha (včetně KPN)
- PLB020009 – Góry Izerskie 20 346 ha (hranice s ochranným pásmem KPN),

Mezinárodní uznání přírodních hodnot Krkonoš / Międzynarodowe uznanie dziedzictwa przyrodniczego Karkonoszy:

- Přeshraniční biosférická rezervace / Rezerwat Biosfery UNESCO *Karkonosze/Krkonoše*, vyhlášená v roce 1992 (550/168 km²)
- Přeshraniční území, zařazené v rámci Ramsarské konvence mezi celosvětově významné mokřady (na české straně v r. 1993, na polské v roce 2002); Krkonošská rašeliniště (230 ha) /Subalpejskie torfowiska v Karkonoském Parku Narodovém (40 ha)

Managementová kategorie IUCN KRNAP / KPN: V (chráněná krajina) / II (národní park)

3.2.1.2 Zonace KRNAP / Strefy ochrony KPN

Platná zonace KRNAP:

- **Zóna přírodní** (plně bezzásahová) – cca 7 327 ha (20,2 %);
- **Zóna přírodě blízká** (pouze s omezenými zásahy nižší intenzity) – cca 8 252 ha (22,7 %);

- **Zóna soustředěné péče** – cca 20 579 ha (56,6 %), z toho trvalá péče na podporu diverzity cca na 10 309,7 ha (28,4 %) a zásahy s cílem k přeměně na přírodě blízké ekosystémy na 10 269,3 ha (28,3 %);
- **Zóna kulturní krajiny** (území určené pro trvalý rozvoj obcí) – cca 163 ha (0,4 %);
- Dlouhodobým cílem je dosáhnout nerušeného průběhu přírodních dějů, tedy **plné bezzásahovosti na 25 864 ha (71,2 %)** území národního parku.

KPN:

- **Přísná ochrana** – 2 223 ha (37,4 %) – úplné a trvalé vzdání se přímého zásahu člověka do stavu ekosystémů, přírodních výtvorů a složek, jakož i přírodních procesů v chráněných územích;
- **Aktivní ochrana** – 3 708 ha (62,3 %) – použití, v případě potřeby, ochranných opatření k obnovení přirozeného stavu ekosystémů a přírodních složek nebo k ochraně přírodních stanovišť a stanovišť rostlin, zvířat nebo hub;
- **Chráněná krajina** – 20 ha (0,3 %) – zachování charakteristických rysů dané krajiny

3.2.1.3 Shrnutí

Oba národní parky se liší především tím, že KPN pokrývá převážně pouze přírodovědně nejzachovalejší a nejcennější partie polské části Krkonoš, zhruba od nadmořské výšky 1 000 m (do nižších poloh zasahuje pouze v oblasti obcí Sklářská Poruba, Jagniatków a Karpacz.) Z toho vyplývá i rozdílná územní velikost obou národních parků (KPN je více než 6× menší) i jejich rozdílný mezinárodní status v rámci kategorií IUCN. Nižší partie KPN jsou součástí ochranného pásma, jeho správa v ochraně přírody však nepatří do gesce Správy KPN. Obě území (včetně podstatné části jejich ochranných pásem) jsou součástí soustavy Natura 2000. Rozloha území náležejícího k soustavě Natura 2000 na české straně je na české straně zhruba trojnásobná oproti polské. Oba národní parky mají zonaci postavenou na obdobném principu (stanovený cíl zóny a způsob, jak ho aplikací managementu dosáhnout).

3.2.2 Předmět a cíle ochrany

3.2.2.1 Předmět ochrany

Předmět ochrany KRNAP definuje Příloha č. 2 zákona č. 114/1992 Sb.

„Předmětem ochrany národního parku jsou přírodní ekosystémy vázané na přírodovědecky nejhodnotnější část horského celku Krkonoš. Předmětem ochrany jsou též evropsky významné druhy a typy evropských stanovišť, pro něž jsou na území národního parku vymezeny evropsky významné lokality.“

Předmětem ochrany evropsky významné lokality Krkonoše je 5 druhů (hořeček mnohotvarý český *Gentianella praecox subsp. bohemica*, svízel sudetský *Galium sudeticum*, všivec krkonošský *Pedicularis sudetica*, zvonek český *Campanula bohemica* a vranka obecná *Cottus gobio*) a 21 typů přírodních stanovišť (z toho 19 je jich společných s KPN); viz Přílohu č. 2. Předmětem ochrany nejsou *a priori* předměty ochrany ptačí oblasti Krkonoše.

Plán péče o KRNAP a jeho ochranné pásmo 2010–2020 definuje předměty ochrany KRNAP následovně: *„Předmětem ochrany jsou Horské a podhorské geobiocenózy s výskytem endemitů, glaciálních reliktních a zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů: krkonošská arko-alpínská tundra s řadou glaciálních (ledovcové kary, trogy, morény apod.) a periglaciálních jevů (strukturní půdy, kryoplanační terasy, mrazové sruby, kamenná moře apod.), subarktická a lesní rašeliniště a luční mokřady, horské smrčiny a jejich horní hranice lesa, listnaté, smíšené a jehličnaté lesní porosty montánního a submontánního stupně, květnaté horské a podhorské louky. Chráněn je rovněž specifický krajinný ráz horské krajiny Krkonoš.“*

Předmět ochrany KPN: Evropsky významné stanoviště, rostliny, živočišné druhy, pro které byly vymezeny oblasti Natura 2000.

Předměty ochrany v oblastech Natura 2000 jsou uvedeny v standardních formulářích údajů (SDF). V případě KPN byly zahrnuty do návrhu plánu ochrany. Stanovený plán ochrany se stává plánem ochrany pro část oblasti zvláště chráněných stanovišť Krkonoše (kód oblasti PLC020001), část oblasti zvláště chráněných stanovišť Stawy Sobieszowskie (kód oblasti PLH 020044) a část oblasti zvláště chráněného pachtva Karkonosze (kód oblasti PLB 020007), pokrývajících se s hranicemi parku.

Výskyt v oblasti parku stanovišť, druhů rostlin a zvířat, které jsou předmětem ochrany v KPN, a které jsou evropsky významné (viz Příloha č. 1):

- 16 druhů ptáků – sokol stěhovavý (*Falco peregrinus*), orel mořský (*Haliaeetus albicilla*), výr velký (*Bubo bubo*), kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*), sýc rousný (*Aegolius funereus*), žluna šedá (*Picus canus*), datel černý (*Dryocopus martius*), linduška horská (*Anthus spinoletta*), slavík modráček (*Luscinia svecica*), tetřívka obecná (*Lyrurus tetrix*), konipas horský (*Motacilla cinerea*), skorec vodní (*Cinclus cinclus*), pěvuška podhorní (*Prunella collaris*), kos horský (*Turdus torquatus*), ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*), čečetka zimní (*Carduelis flammea*),
- druhy savců – netopýr černý (*Barbastella barbastellus*), netopýr velký (*Myotis myotis*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vlk obecný (*Canis lupus*),
- 3 druhy rostlin – zvonek český (*Campanula bohemica*), všivec krkonošský (*Pedicularis sudetica*), svízel sudetský (*Galium sudeticum*),
- 24 typů přírodních stanovišť (z toho 19 je jejich společných s KRNP).

Dlouhodobým cílem ochrany KRNP dle § 15, odstavce 3 zákona 114/1992 Sb., v platném znění: „je zachování nebo postupná obnova přirozených ekosystémů včetně zajištění nerušeného průběhu přírodních dějů v jejich přirozené dynamice na převažující ploše území národních parků a zachování nebo postupné zlepšování stavu ekosystémů, jejichž existence je podmíněna činností člověka, významných z hlediska biologické rozmanitosti, na zbývajícím území národních parků“. Jeho **posláním** je dle § 15, odstavce 4 tohoto zákona „naplňovat dlouhodobé cíle ochrany národních parků a také umožnit využití území národních parků k trvale udržitelnému rozvoji, ke vzdělávání, výchově, výzkumu a k přírodě šetrnému turistickému využití, a to způsobem, které nejsou v rozporu s dlouhodobými cíli ochrany národního parku.“

Dlouhodobý cíl ochrany KPN vyplývá přímo ze zákona o ochraně přírody. Národní park je vytvořen za účelem zachování biologické rozmanitosti, zdrojů, součástí neživé přírody, hodnot krajiny, obnovy přírodního prostředí a obnovení narušených přírodních stanovišť, stanovišť rostlin, živočichů a hub. Zákon definuje také využití národního parku pro vzdělávací, turistické a sportovní účely s tím, že uvedené způsoby využití nebude mít negativní vliv na přírodu v národním parku.

Cíl ochranného pásma KRNP definuje Nařízení vlády č. 165/1991, v platném znění následovně: „Účelem ochranného pásma národního parku (dále jen "ochranné pásmo") je zabezpečení území národního parku a jeho krajinářských a přírodních hodnot před rušivými vlivy okolí“.

Cíl ochranného pásma KPN vyplývá ze zákona o ochraně přírody, který definuje ochranné pásmo národního parku jako oblast hraničící s národním parkem, určenou k ochraně před vnějšími ohrožujícími vlivy vyplývajícími z lidské činnosti.

3.2.2.2 Strategické cíle definované plánem péče o KRNP a jeho ochranné pásmo 2010–2020

Od předmětů ochrany KRNP, EVL a PO Krkonoše (viz kap. 1.2.1 a 1.2.4) a existence přeshraniční biosférické rezervace se odvíjejí **dlouhodobé cíle** národního parku a jeho ochranného pásma. Cíle jsou v souladu s dokumentem Vize Krkonoše 2050:

Celé území KRNP

- Zachování příznivého stavu, příp. zlepšení současného stavu předmětů ochrany v KRNP, EVL a PO Krkonoše, udržení celistvosti a spojitosti (zabránění další fragmentaci) ekosystémů.

- Zachování a podpora druhové diverzity a přírodních procesů ve všech přirozených a vybraných druhotných ekosystémech (např. na horských loukách).
- Rekonstrukce lesních ekosystémů směrem k přírodě blízkému stavu, ponechání části lesů samořídícím procesům.
- Udržování vybraných druhotných nelesních ekosystémů (především horských luk) ve stavu optimálním z hlediska předmětu ochrany.
- Trvale udržitelný rozvoj krkonošských obcí a podpora/diverzifikace alternativních (měkkých) forem využívání území, nepoškozujících přírodní prostředí.
- Zachování, příp. obnova specifického krajinného rázu horské krajiny Krkonoš.
- Využití Krkonoš jako modelového území pro dlouhodobé sledování ekosystémů, ovlivněných intenzivními rekreačními aktivitami, globální změnou klimatu a působením imisí, a pro mezinárodní spolupráci při ochraně a managementu horských ekosystémů.
- Využití přírodovědného a historického potenciálu území pro výchovné a vzdělávací aktivity.
- Zachování současné managementové kategorie IUCN, tj. kategorie V (chráněná krajina).
- Podpora tvorby finančních zdrojů pro naplňování cílů uvedených v plánu péče.

Ochranné pásmo (OP)

- Zachování, příp. zlepšení funkce OP jako nárazníkového pásma pro aktivity, které by mohly negativně ovlivnit předmět ochrany v KRNAP, EVL a PO Krkonoše.
- Zachování, příp. zlepšení stavu ekosystémů v OP, který zajistí omezení negativních vlivů na strukturu a funkce ekosystémů v NP.
- Směrování rozvoje sídel k souladu s jejich charakterem a okolní krajinou; preference kvality prostředí uvnitř zastavěného území před extenzivním kvantitativním růstem zastavěných ploch do okolní přírody a krajiny.
- Preference takových aktivit v cestovním ruchu, které svou povahou a plošnými nároky vůči přírodnímu prostředí neohrožují ekologickou stabilitu území a respektují charakter krkonošské krajiny.
- Podpora obslužné a rekreační funkce OP s cílem zmírnění tlaku na intenzivní sportovní a rekreační využití vlastního NP. Vytvoření takového prostoru pro rozvoj sportovních a rekreačních aktivit, ve kterém nebudou v rozporu s předměty ochrany NP, EVL a PO.
- Podpora řemeslných, průmyslových a zemědělských výrobních provozů a služeb, odpovídajících svým měřítkem okolní zástavbě, lidským i přírodním podmínkám a zdrojům v místě a regenerační schopnosti okolní přírody.
- Podpora tradičního hospodaření spojeného s chovem dobytka v kombinaci s lokálním využitím produktů a poskytováním služeb turistickému ruchu (agroturismus).
- Přednostní využívání obnovitelných zdrojů (lesy, půda, voda, krajinný prostor apod.) při rozvojových aktivitách (s rychlostí a způsoby, které nenarušují schopnost těchto zdrojů se obnovovat a umožňují tak dlouhodobý udržitelný rozvoj těchto činností).
- Obnova lesních porostů směrem k druhové a věkové skladbě odpovídající stanovištním podmínkám a ke zvyšování stability porostů.
- Podpora tvorby finančních zdrojů pro naplňování cílů uvedených v plánu péče.

3.2.2.3 Cíle ochrany KPN

Cíle ochrany KPN jsou popsány v Plánu péče.

Cíle a objekty ochrany přírody v KPN jsou:

- zachování jedinečných horských ekosystémů, zejména krkonošské tundry, spolu s jejich přirozenou biologickou a geologickou diverzitou i klimatickou a hydrologickou rozmanitostí;
- zachování přírodních stanovišť, rostlinných stanovišť, živočišných stanovišť, které jsou také evropsky významné;

- ochrana přírodních a blízkých přírodě ekosystémů parku a přírodních ekologických procesů, které v nich probíhají;
- obnova přirozené povahy ekosystémů, narušených člověkem, rostlinných a živočišných společenstev a rekonstrukce přírodních ekologických procesů;
- obohacení znalostí o přírodních zdrojích parku a rozvoj účinných forem jejich ochrany na základě výsledků vědeckého výzkumu, inventarizace přírody a monitorování.

Definice ochranného pásma národního parku: ochranná zóna hraničící s národním parkem určovaná individuálně k ochraně před vnějšími hrozbami vyplývajícími z lidských činností.

3.2.2.4 Shrnutí

Předměty ochrany KRNAP/KPN jsou v oblasti typů přírodních stanovišť (21 v KRNAP, 24 v KPN; 19 společných) a rostlinných druhů velmi podobné. Formální rozdíl je u živočichů, kde předměty ochrany ptáčích oblasti Krkonoše nejsou ex lege zároveň předměty ochrany KRNAP, ale jedná se o součást chráněných ekosystémů. Naproti tomu předmětem ochrany KPN je 16 druhů ptáků a 4 druhy savců. Přírodní hodnoty obou národních parků a jejich ochranných pásem jsou v oblasti živé i neživé přírody velmi podobné. Cíle obou národních parků jsou velmi podobné, a to jak v oblasti zachování a zlepšování stavu biodiverzity a přírodního prostředí, tak v zachování a podpoře přírodních procesů.

3.2.3 Analýza klíčových oblastí péče o území KRNAP/KPN

V následujících subkapitolách jsou analyzovány silné/slabe stránky a možnosti/rizika v jednotlivých oblastech péče o KRNAP/KPN a jejich předměty ochrany. Kapitola je členěna do následujících subkapitol:

- krkonošská arкто-alpínská tundra
- lesní ekosystémy
- nelesní ekosystémy
- vodní ekosystémy
- fyto- a zoogenofond
- neživá příroda
- krajinný ráz
- turistické a rekreační využití
- monitoring a výzkum

V úvodu každé subkapitoly je stručný popis dané oblasti péče o národní park, dále následuje tabulka s podrobným rozbořením aktuální situace, aktivit, potřeb a problémů a nakonec závěrečné shrnutí hlavních shod a rozdílů mezi KRNAP a KPN. V tabulce je vždy zkratkou země (CZ, PL) uvedeno, které země se uvedené skutečnosti týkají.

3.2.3.1 Péče o krkonošskou arкто-alpínskou tundu

Krkonošská tundra zaujímá pouhých 47 km² (32 km² na české, 15 km² na polské straně), jedná se však o unikátní prostředí evropského významu, velmi citlivé k antropogenním vlivům. Tvoří ji nedělitelná mozaika nelesních biotopů (bylinná i keřová a keříčková společenstva vegetace alpínského bezlesí) nad horní hranicí lesa, v ledovcových karech a na subarktických rašeliništích. Krkonošská arкто-alpínská tundra s řadou glaciálních (ledovcové kary, trogy, morény apod.) a periglaciálních jevů (strukturní půdy, kryoplanační terasy, mrazové sruby, kamenná moře apod.) a glaciálních reliktnů patří mezi nejvýznamnější předměty ochrany obou národních parků.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Unikátnost v evropském i národním kontextu, relativně velká rozloha tundry (největší v ČR/jediná v PL), Území s plně vyvinutým alpínským stupněm a s výskytem ohrožených, vzácných a chráněných druhů.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Celoroční vysoká turistická zátěž (bez regulace množství návštěvníků) a z ní vyplývající negativní vlivy na přírodní prostředí – synantropizace a eutrofizace (zejména podél turistických chodníků), hustá cestní síť, pohyb mimo značené cesty, rušení živočichů, málo účinná regulace dopravy na vrcholové boudy (zásobování, přeprava turistů).</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Velmi dobrá obecná znalost druhů, jevů, útvarů i procesů, které se v ní vyskytují.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Zvyšující se množství návštěvníků se psy, volný pohyb psů a koček kolem vrcholových bud.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>S ohledem na její poměrně velkou rozlohu je pravděpodobné její zachování (v omezené míře a formě) i se změnou klimatických podmínek.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Tlak na propojování stávající sítě cyklotras přes vrcholové partie.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Započatý monitoring vrcholových partií zaměřený především na vývoj vegetace (např. projekt GLORIA), klimatologii a vybrané druhy rostlin a živočichů (např. všivec sudetský, jeřáb krkonošský, šídlo horské, slavík modráček tundrový).</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Nedostatečná regulace počtu sportovních a dalších hromadně organizovaných akcí a počtu jejich účastníků (rostoucí trend u většiny z nich) s ohledem na kritickou zátěž území.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Realizace revitalizačních projektů (turistické chodníky z autochtonního materiálu, odstranění nepůvodních poválečných výsadeb kleče).</p> <p>CZ</p>	<p>Zvyšující se tlak na rekreační a sportovní využití hřebenových partií Krkonoš a nedostatečná koordinace povolování/usměrňování hromadných přeshraničních akcí mezi Správami KRMAP a PKN.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Modernizace a oprava turistických chodníků za použití vhodných materiálů, příp. revitalizace poškozených biotopů v jejich okolí.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Obtížná regulace návštěvnosti na atraktivních místech (okolí bud, vyhlídková místa), kde dochází k velké koncentraci lidí a z toho plynoucímu poškozování okolního prostředí.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Vytváření iničiálních stadií v rašeliništních biotopech.</p> <p>PL</p>	<p>Klimatické změny mohou způsobit změny v rostlinných společenstvech i jejich druhovém složení.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Zatím nezapočatá odborná diskuse v souvislosti s očekávaným zarůstáním tundry dřevinami a keříky vlivem klimatických změn a očekávanými dopady na změny společenstev a druhové diverzity.</p> <p>CZ</p>

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
	<p>Projevující se negativní vliv koncentrace zvěře (především jelení) na vzácnou flóru (např. jestřábníky) a drobnější rašeliniště a prameniště.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Nedostatečná kontrola a vymáhání podmínek daných návštěvním řádem národního parku. Nedostatečná spolupráce KRNAP a KPN při ochraně exponovaných lokalit před projevy vysoké návštěvnosti (včetně absence stálé strážní služby).</p> <p>CZ/PL</p> <p>Tlak na budování turistické infrastruktury, včetně lyžařské.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Neshoda části odborné veřejnosti na bezzásahovém režimu (s výjimkou obnovy vodního režimu, zásahu proti nepůvodním druhům a obdobných revitalizačních opatření) a z toho vyplývajícím neprovádění pastvy či kosení, které zde byly historicky provozovány.</p> <p>CZ</p> <p>Přísná legislativní ochrana území je překážkou k provádění potřebných lokálních managementových opatření.</p> <p>PL</p> <p>Chybějící intenzivní monitoring přírodního prostředí.</p> <p>CZ/PL</p>

Shrnutí hlavních shod a rozdílů mezi KPN a KRNAP

Krkonošská arko-alpínská tundra a péče o ni je na obou stranách státní hranice postavena před podobná rizika a výzvy, ale má zároveň i velmi podobné silné stránky, byť na polském území se vyskytuje na podstatně menší ploše a adekvátně k tomu je zatížena výše popsanými riziky relativně více. V blízké budoucnosti je k těm nejzásadnějším problémům nutné zařadit zejména velmi intenzivní turistický ruch (a z něj plynoucí negativní vlivy na jednotlivé složky tundrového ekosystému) – zmírnění jeho negativního vlivu na citlivé tundrové ekosystémy formou efektivní regulace bude zároveň i nejzásadnějším úkolem Správ obou národních parků.

3.2.3.2 Péče o lesní ekosystémy

Lesní ekosystémy pokrývají na české straně Krkonoš téměř 80 % plochy národního parku, při započtení ochranného pásma více než 60 %. Na polské straně zahrnují 72 % rozlohy národního parku. Stav lesních porostů byl v minulosti významně ovlivňován člověkem. Na české straně lesy v původním nebo přírodním stavu se nacházejí pouze na cca 7 % rozlohy, přírodě blízký stav je na cca 30 % rozlohy. Na polské straně jsou v přísné ochraně (tedy v přírodním stavu) lesy na rozloze 14 % a v oblasti aktivní

péče 86 %. Nejzachovalejší části jsou v oblasti bezprostředně kolem horní hranice lesa. V ostatních částech probíhá intenzivní přeměna směrem k cílovému stavu.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Pozitivní přeměna skladby směřující k přirozenému druhovému zastoupení a struktuře, obnově přírodních procesů a postupné navyšování podílu lesů ponechaných bez vlivu člověka.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Citlivost porostů s výrazně změněnou skladbou a strukturou k poškozování biotickými a abiotickými činiteli.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>V oblastech s trvalou péčí šetrné hospodaření.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Eroze půd a ohrožení stability porostů zejména v montánním stupni historickou změnou vodního režimu.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Postupná obnova vodního režimu a eliminace eroze antropogenního původu.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Veřejné mínění, které nevnímá rozpad lesních porostů v montánním stupni jako přirozený přírodní proces.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Ponechání veškeré biomasy v listnatých lesích a ponechání zachovalých lesů přirozeným procesům.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Významný negativní vliv zvěře na stav lesních porostů a průběh jejich obnovy.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Propracovaný systém inventarizace a monitoringu stavu lesních ekosystémů, kontinuální sledování probíhajících procesů, pravidelné vyhodnocování.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Hustá síť cest i turistických chodníků způsobující fragmentaci přírodních stanovišť.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Všechny státní lesní pozemky na území národních parků jsou pod správou národního parku.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Státní lesní pozemky v ochranném pásmu nejsou pod správou národního parku.</p> <p>PL</p>
<p>Státní lesní pozemky v ochranném pásmu jsou pod správou národního parku.</p> <p>CZ</p>	<p>Nepřítomnost predátorů přirozeně regulujících stavu spárkaté zvěře.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Zákaz rozšiřování nepůvodních druhů, daný zákonem.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Absence dlouhodobého monitoringu biologických složek stavu lesa.</p> <p>CZ</p>
<p>Kvalitní personální zajištění péče o lesní ekosystémy.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Využití nepůvodních materiálů při stavbě lesních cest v minulosti a stávající vliv na okolní ekosystémy (bazické materiály).</p>
<p>Management zvěře na území národních parků zajišťovaný správou národního parku.</p>	

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
CZ/PL	CZ/PL
Malé riziko ohrožení lesů požáry.	Nízký podíl tlejícího dřeva v nižších polohách.
CZ/PL	CZ/PL
Postupné odstraňování historického odvodnění a obnova vodního režimu ve vybraných porostech montánního stupně.	Povinnost zabezpečovat bezpečný průchod turistických cest a chodníků (cca 3 % veškeré porostní půdy) kácením souší ohrožujících bezpečný provoz.
CZ	CZ/PL
Bezzásahové porosty ponechané samovolnému vývoji (včetně bezzásahovosti vůči kůrovcovitým).	Druhovú skladbu lesů v minulosti ovlivněna genetickým materiálem neznámého původu.
CZ/PL	CZ/PL
Zákonný zákaz zcizení lesních pozemků na území národního parku.	Malá rozloha národního parku a uměle vytyčené hranice.
CZ	PL
	Přetrvávající imisní zátěž rezidui v půdě, zejména sírou a dusíkem.
	CZ
	Tlak na zábor lesních pozemků v souvislosti s rozšiřováním sportovních areálů.
	CZ/PL

Shrnutí hlavních shod a rozdílů mezi KPN a KRNAP

Zásadní způsoby přístupu k managementu lesů jsou velmi podobné a ve většině případů se shodují. V současnosti je zjišťování stavu lesů prováděno podobným způsobem, na podkladě statistických inventarizačních metod. Stav lesů je významně ovlivněn historickým vlivem člověka, zejména změnou druhové a prostorové skladby a vlivem imisí. Dlouhodobým problémem je genetická nepůvodnost porostů, změněných člověkem. Dalším významným faktorem je výrazná fragmentace sítí lesních cest a turistických chodníků, které ovlivňují přírodní procesy a jejich rozvoj v oblasti. Tato síť ovlivňuje přírodní procesy i nutností zajistit bezpečnost návštěvníků na vyznačených turistických trasách.

Významný vliv má přetrvávající změna vodního režimu v lesních porostech, odvodněných v minulosti pro zajištění lesního hospodaření. Tuto zátěž se postupně daří odstraňovat.

Zásadní rozdíl je v možnosti managementu na státních pozemcích v ochranném pásmu, dle platné legislativy je možnost zajištění managementu státních lesů správou národního parku pouze na české straně.

3.2.3.3 Péče o nelesní ekosystémy

Na území národních parků i ochranných pásem obou národních parků Krkonoš se nachází pestrá mozaika nelesních ekosystémů, od luk a mokřadů na úpatí a svazích Krkonoš až po lišejníkovou tundru nejvyšších hřebenů. Vrcholové partie, neživá příroda a další související ekosystémy jsou řešeny v příslušných samostatných kapitolách. Kapitola nelesních ekosystémů rozpracovává problematiku péče o trvalé travní porosty. Trvalé travní porosty jsou jediným podstatným zemědělským a kulturním fenoménem majícím svými přírodními a krajinářskými hodnotami zásadní důležitost pro oba národní parky. Půl tisíciletí trvající vybalancované vzájemné ovlivňování přírody a člověka mělo vliv na velkou pestrost zdejších luk i na to, že hostí mnoho významných předmětů ochrany na národní i nadnárodní úrovni.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Hodnotná dochovaná přírodní a polopřírodní společenstva v příznivém stavu.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Významné rozlohy přírodních a polopřírodních společenstev v nevyhovujícím stavu.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Velmi dobrá znalost přírodních hodnot v území.</p> <p>Nastavený systém monitoringu kvality společenstev na fixovaných plochách.</p> <p>Sledování vlivu ochrannářských opatření.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Závislost provádění pravidelné péče a monitoringu na finančních prostředcích z několika externích zdrojů.</p> <p>Diverzita zdrojů je pozitivní, ale náročná na administraci a problematická z hlediska plánování a dlouhodobé udržitelnosti.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Nastavený systém umožňující mimo jiné prioritizaci péče, částečně zaběhlý princip adaptivního managementového cyklu Víze – MNG plán – MNG cíl – akce – monitoring – audit.</p> <p>CZ</p>	<p>Hospodaření na horách, blízko hranice lesa, je velmi organizačně, technicky i finančně náročné.</p> <p>Obtížná adaptace na svažité a místy velmi členitý terén, na klimatické podmínky – krátká vegetační sezona, dlouhé zimy, vysoké úhrny srážek ap.</p>
<p>Díky spolupráci s místními zemědělci a některými vlastníky pozemků je možné realizovat ochrannářská opatření.</p> <p>Dlouhodobost spolupráce (15 i více let).</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Vysoké náklady na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - speciální horskou techniku s nízkým výkonem - chov odolných plemen s nízkou produkcí - transport, zajištění a hlídání pasených zvířat - vysoký podíl ruční práce. <p>Oproti tomu je produkce výrobků na nízké objemové úrovni.</p>
<p>Vlastnictví a správa významných lučních pozemků je v rukou správ národních parků, které o ně mohou pečovat dle plánu péče.</p> <p>Státní vlastnictví je nejlepší východisko pro aktivní i pasivní ochranu.</p> <p>Existuje zde perspektiva dalších, převodů či odkupů pozemků od státních a soukromých organizací či jednotlivců.</p> <p>CZ</p>	<p>Hospodaření bez dotací je nerentabilní.</p> <p>Místy zaniklá infrastruktura pro dopravu na lokality i v jejich rámci.</p> <p>Absence hospodářských zázemí přímo na lokalitách, též úkrytů a napájení pro pasená zvířata. Dlouhé dojezdové vzdálenosti na lokality z mateřských farem v podhůří. Sociální odloučenost hospodářů při práci na vzdálených lokalitách. Málo zkušených hospodářů znalých</p>

<p>Správy národních parků jsou významné regionální organizace, ekonomicky a organizačně stabilní. Dokáží zajistit odborné naplánování a kontroly realizací opatření. Dokáží zajistit finanční prostředky z národních i evropských zdrojů.</p>	<p>horských podmínek. Turistický tlak na exponovaných místech komplikuje zejména pastvu. Místy stále dochází k opouštění tradičního hospodaření. Návrat velkých šelem.</p>
<p>CZ/PL</p>	<p>CZ/PL</p>
<p>Výměna zkušeností týkajících se ochrany a péče o ekosystémy bezlesí na národní i mezinárodní úrovni.</p>	<p>Mnoho hektarů luk se nachází v soukromém vlastnictví. Významná část z nich je vyčleněna ke stavebním účelům. Další část je obhospodařována špatně tzn.: opuštění, přílišná intenzita péče zejména sečí, mulčování nebo přesévání. Omezené finanční prostředky na výkupy pozemků.</p>
<p>CZ/PL</p>	<p>CZ/PL</p>
<p>Aplikace pro plánování a vyhodnocení lučních mng – Luční hospodářský plán (LUHOP).</p>	<p>Prováděná ochranná opatření nepřináší správám NP finanční profit.</p>
<p>CZ</p>	<p>Nájemné z pronajatých lučních pozemků plyne do obecného fondu a není zpětně vázáno na péči o ně.</p>
<p>Zkušenosti, impulzy a výstupy získané z realizace projektu LIFE CORCONTICA (obnova hospodaření na cca 500 ha).</p>	<p>CZ/</p>
<p>CZ</p>	<p>Péče je vázaná na vykonanou činnost a nikoliv na výsledek, tzn. pokud hospodář prokáže náklady za vykonanou činnost, dostane dotaci. Jeho činnost, dotace, není vázaná na výsledek tj. kvalitu biotopů, trávníků, krajiny.</p>
	<p>CZ/PL</p>
	<p>Plánované investice do lyžařských areálů potenciálně mající významný vliv na existenci i péči bezlesí.</p>
	<p>Organizace hromadných akcí.</p>
	<p>CZ/PL</p>
	<p>Nedostatečné povědomí veřejnosti o významu luk a správných způsobech péče o ně způsobuje úbytek biologické rozmanitosti.</p>
	<p>CZ/PL</p>
	<p>Velmi mladé vztahy mezi vlastníkem pozemků a pachtýřem jsou náchylné k rozvázání spolupráce. Pro hospodáře jsou nestabilní vztahy rizikové při dlouhodobém plánování např. při nákupu strojů, dodržení fixních dotačních podmínek apod.</p>
	<p>Časté změny vlastníků pozemků v okolí komerčních objektů.</p>
	<p>CZ/PL</p>
	<p>Postihy vlastníků, kteří o své pozemky nepečují nebo pečují nevhodně, jsou téměř nevyhmatelné.</p>

	<p>CZ/PL</p> <p>Mnoho lučních pozemků je v soukromém vlastnictví osob, firem, kteří nemají vztah/vazbu na tradiční hospodaření, jejich požadavkem je zejména klidné a přehledné okolí jejich nemovitostí (mulčování pozemků, krátce střižené trávníky); malé využití možnosti odkupů ze strany Správy KRNAP a nedostatečné možnosti postihu vlastníků pozemků starající se o své luční pozemky nevhodně nebo nedostatečně.</p> <p>CZ</p> <p>Vysoká administrativní zátěž odborných pracovníků, respektive chybějící administrativní síly.</p> <p>Vysoká administrativní zátěž hospodářů (žádosti o dotace, smlouvy o dílo se Správami NP, pachtovní smlouvy, evidence chovu, hnojení apod.)</p> <p>CZ/PL</p> <p>Využití tradičního bezlesí, luk, pastvin ke stavebním účelům – v extra- i intravilánech obcí.</p> <p>CZ</p> <p>Ztráta povědomí veřejnosti a vlastníků pozemků o závislosti existence luk na pravidelné, dlouhodobé a kvalitní lidské péči.</p> <p>CZ/PL</p>
--	---

Shrnutí hlavních shod a rozdílů mezi KPN a KRNAP

Oba národní parky mají podobnou historii a z ní i vycházející podobný stav dochovaných nelesních ekosystémů. Opouštění hospodaření po druhé světové válce spojené s odsunem německého obyvatelstva i dalšími společenskými změnami, má zásadní dopad na kvalitu i rozlohu obhospodařovaných porostů. Do současnosti se podařilo zachovat lokality s příznivou strukturou porostů, naproti tomu několik set hektarů luk a pastvin zcela zaniklo. Největší podíl luk či pastvin se nachází v široké škále různých stupňů degradace.

V obou parcích je dobře známa kvalita přírodních, krajinných a kulturních hodnot nelesních ekosystémů. Obě instituce umějí sledovat, zaznamenat a vyhodnotit změny ekosystémů a mají odbornost a v omezeném množství i prostředky, aby se pokusily obnovit zaniklé či zanikající ekosystémy, nebo alespoň zastavily nebo zmírnily trend jejich degradace. Důležitými partnery jsou hospodáři z podhůří s nabídkou svých služeb. Hospodáři se musejí adaptovat na náročné podmínky na horách. Zásadním faktorem jsou národní či evropské finanční nástroje, a to jak v rezortech životního prostředí, tak v objemnějších fondech rezortů zemědělství. Obě správy národních parků jsou stabilními a silnými organizacemi, které mají vliv na regionální i státní úrovni. Jsou významnými vlastníky půdy v národních parcích a mohou aktivně získávat další finanční prostředky z národních či evropských fondů.

Vedle opouštění od tradičního hospodaření jsou nejzásadnějšími riziky tvrdé rozvojové aktivity: přímá likvidace ekosystémů zastavováním, fragmentace krajiny, příliš intenzivní péče v okolí budov, intenzivní turistika, kumulativní vlivy a další.

Jako jedno z podstatných témat k řešení je vedle obnovy hospodaření též práce s veřejností, která nedostatečně chápe význam bezlesých ekosystémů a zejména pak nutnost dlouhodobé a pravidelné lidské péče.

Největší rozdíl mezi KRNP a KPN je dán orografií. Těžiště rozlohy krkonošského bezlesí spočívá na české straně. Pro naplnění potřeb rozsáhlého bezlesí pod horní hranicí lesa (cca 10 000 ha) musela Správa KRNP vyvinout organizačně a kapacitně náročný detailní systém prostupující všemi složkami organizace.

3.2.3.4 Vodní ekosystémy

Vodní ekosystémy jako přirozené prvky přírodního prostředí jsou charakteristické svou značnou dynamikou. Udržení přirozených procesů a jejich fungování včetně vyhodnocení případných negativních (i pozitivních) zásahů člověka vyžaduje dobrou znalost průběhu těchto procesů a jejich vývoje. Vodní ekosystémy jsou zároveň buď přímo životním prostředím, nebo nezbytnou součástí prostředí mnoha zvláště chráněných či vzácných druhů rostlin a živočichů. Pro svou dynamiku mohou podléhat snahám o usměrnění či regulaci jejich přirozeného vývoje, především v blízkosti lidských sídel. Zároveň jsou jako důležitý zdroj předmětem rozsáhlého využívání (energetického, turistického, vodohospodářského). Proto je v zájmu ochrany naplňování jejich účelu racionální přístup k jejich využívání jako zdrojů a zachování či zlepšení kvality vody včetně hydromorfologického stavu toků.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Dobrá a aktuální znalost území z hlediska vodní fauny (makrozoobentos a ichtyofauna). CZ/PL</p> <p>Podrobná síť monitoringu fyzikálně-chemických parametrů v povodích toků na celém území KRNP (Jizera, Jizerka, Labe, Úpa; Kamieńczyk, Wrzosówka, Łomnica). CZ/PL</p> <p>Dlouhodobý monitoring hydrologických a fyzikálněchemických parametrů horských toků/ledovcových jezer. CZ/PL</p> <p>CZ: monitoring povodí Modrého potoka v rámci sítě LTER PL: v rámci provozu základní stanice ZMŚP „Krkonosze“ na základě průzkumného povodí potoka Wrzosówka a Małego Stawu a Wielkiego Stawu (povodí patří do mezinárodního programu ICP Integrated Monitoring). V rámci tohoto povodí se provádí také sledování makrofytů a hydromorfologie pomocí metody RHS (River Habitat Survey)</p> <p>Poměrně dobrá hydromorfologická zachovalost drobných vodních toků na území národního parku. CZ/PL</p> <p>Monitoring fyzikálně-chemických parametrů všech hlavních rašelinišť v KPN. PL</p>	<p>Vysoká míra zatížení toků spojená s jejich využíváním (CZ/PL: zasněžování, odběry pitné vody; CZ: MVE, vypouštění odpadních vod), navíc s narůstajícím trendem. CZ/PL</p> <p>Není zavedená systematická kontrolní činnost vodoprávních povolení týkající se dodržování minimálních zůstatkových průtoků u odběrů vod a kvality vypouštěných (přečištěných) odpadních vod. CZ/PL</p> <p>Historicky nekoncepční přístup k povolování odběrů vod – celková povolená množství mohou přesahovat reálné kapacity vodních toků v určitých obdobích (vyřešeno sice stanovováním dostatečných minimálních zůstatkových průtoků – MZP, ale bez zpětné kontroly); povolení k nakládání s vodami bez omezené doby platnosti nebo bez stanoveného MZP tvoří značnou část celkového množství vydaných povolení. CZ</p> <p>Nekoncepční přístup k nárůstu vypouštěného množství odpadních vod (nejsou stanoveny horní limity), tím pádem riziko kumulace znečištění. CZ/PL</p>

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Dlouholetý monitoring mocnosti a vodního obsahu sněhové pokrývky. CZ/PL</p> <p>Množství zpracovaných analýz a koncepčních materiálů týkající se pasportizace migračních bariér na tocích a vydaných povolení k nakládání s vodami a vyhodnocení aktuálního stavu i potenciálu krkonošských toků pro vranku obecnou v KRNP. CZ</p> <p>Monitoring kolísání hladiny podzemních vod na vybraných rašeliništích v KRNP. CZ</p>	<p>Neprobíhá monitoring fyzikálně-chemických parametrů v rašeliništích a vodních plochách v KRNP.</p> <p>CZ</p> <p>Vysoká hrozba spojená s invazivními rostlinami cizího původu.</p> <p>PL</p> <p>Nižší srážkové úhrny (včetně sněhových), častější hydrologické sucho (vliv klimatické změny) = potřeba obnovy/zvýšení retence krajiny. CZ/PL</p> <p>Narušení pramenišť a mokřadů cestní sítí. CZ/PL</p> <p>Ohrožení podzemních vod vzrůstajícími žádostmi o hloubkové vrty. CZ/PL</p> <p>Značně fragmentovaná říční síť především u páteřních toků a toků v ochranném pásmu a s tím spojená snížená migrační propustnost pro vranku obecnou a další druhy ryb.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Nejsou k dispozici dlouhodobá, systematicky sbíraná data o vývoji biologických parametrů ve vodních tocích KRNP (makrozoobentos, fytoobentos).</p> <p>CZ</p> <p>Ohrožení niv toků zástavbou, umístováním cest a regulací koryt.</p> <p>CZ</p> <p>Tlak obcí a veřejného mínění na tvrdá technická protipovodňová opatření, která se většinou nabízejí jako nejjednodušejí a nejrychleji realizovatelná řešení, často však s negativními vlivy na přírodní prostředí.</p> <p>CZ</p>

Shrnutí hlavních shod a rozdílů mezi KPN a KRNAP

V silných stránkách panuje mezi oběma parky poměrně velká shoda týkající se především dobré znalosti vodních poměrů v oblasti, zachovalosti drobných vodních toků, průzkumu fauny a monitoringu fyzikálněchemických parametrů. To zajišťuje oběma parkům velmi podobný výchozí bod pro budoucí směřování. KPN na rozdíl od KRNAP zajišťuje monitoring fyzikálně chemických parametrů na hlavních rašeliništích, který je v KRNAP suplován jen nepravidelnými jednorázovými odběry. KRNAP ovšem navíc disponuje analytickými materiály týkajícími se migračních bariér a nakládání s vodami.

Mezi společné slabé stránky KRNAP a KPN patří vysoká míra využívání toků (odběry pro zasněžování, MVE) a zároveň absence systematické zpětné kontroly povolených nakládání s vodami. S tím je spojená i neznalost skutečného zatížení vodních toků vypouštěnými odpadními vodami a vysoké riziko kumulace znečištění. Dále jsou obě území zatížena vysokou mírou fragmentace vodních toků, která sebou nese negativní dopady především na ichtyofaunu a přirozený splaveninový režim. Rostoucí tendence v budování hloubkových vrtů za účelem odběrů vody je faktorem s vysokou mírou neznalosti možných dopadů na kvalitu a množství podzemní vody a dosud taktéž bez stanovení limitů území.

Hrozby přicházející s klimatickou změnou a platné pro obě území spočívají především v úbytku sněhové pokrývky, vysychání některých toků či pramenišť a zvyšující se potřebě případného použití aditiv při zasněžování.

Z výše uvedeného vyplývá, že společný prostor pro zlepšení se nachází především v oblasti systematické kontroly současných a koordinaci nových povolení k nakládání s vodami v jednotlivých povodích individuálně dle znalosti míry jejich zatížení odběrem vod nebo snižováním jejich kvality (eutrofizace, farmaka). Části negativních dopadů lze předcházet i zlepšením retenční kapacity v celé ploše území.

3.2.3.5 Péče o fyto- a zoogenofond

Ochrana biodiverzity (rostlinných a živočišných společenstev a druhů) patří k základním cílům národních parků a v případě přeshraničních území nelze příznivý stav předmětů ochrany NP, EVL a PO kvalitně zajistit bez společných, vzájemně koordinovaných aktivit příslušných správ.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
Funguje genobanka s prioritou záchrany fytozenofonu <i>in-situ</i> , s fondem jedinců většiny nejvýznamnějších regionálních rostlinných druhů (uchovávaných <i>ex-situ</i> v genofondové zahradě). CZ	Genobanka nezahrnuje všechny významné druhy rostlin. PL
Existuje sbírka semen asi 200 druhů rostlin, uložená ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby a duplicitně u vybraných druhů v genobance ve Vrchlabí; podobná kolekce semen krkonošských rostlin uložená v LBG (projekt FlorNatur). CZ/PL	Neexistuje přesná metodika, specifikující počet exemplářů jednotlivých druhů, které musejí být pěstovány v genobance. PL
Existuje sbírka jestřábníků rodu <i>Hieracium</i> . PL	Není zpracována strategie pro další nakládání s namnoženými druhy rostlin (např. zpětná výsadba na lokality přirozeného výskytu). CZ/PL
	Neprobíhá spolupráce s polskou genovou bankou (výměna materiálu a informací).

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Funguje archiv klonů jedle <i>Abies alba</i>, vrby laponské <i>Salix lapponum</i> a vrby bylinné <i>Salix herbacea</i>.</p> <p>PL</p>	<p>Výměna materiálu je přitom zásadní pro posílení populací/reintrodukcí druhů s omezeným počtem populací a druhů nezávislé na jedné straně pohoří.</p>
<p>Existuje umělé rašeliniště s kolekcí mechů.</p> <p>PL</p>	<p>Výměna materiálu není skloubena s legislativou (nutno analyzovat příslušnou legislativu na obou stranách).</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Probíhá podrobný monitoring vývoje populací nejvýznamnějších druhů cévnatých rostlin.</p> <p>CZ</p>	<p>Populace vzácných druhů rostlin často přežívají v malých, zranitelných populacích.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Je realizován ovocnářský průzkum a na něj navazující založení sadu krajových odrůd ovocných dřevin.</p> <p>CZ</p>	<p>Scházejí nezbytné informace o rozšíření, početnosti a vývojových trendech u řady druhů rostlin (např. bezcévné rostliny, houby) a živočichů (např. většina bezobratlých).</p>
<p>Je zahájen projekt inventarizace mechorostů v Krkonoších (výstup: červený seznam a managementová opatření).</p> <p>CZ</p>	<p>CZ/PL</p>
<p>Probíhá projekt Flóra Krkonoš, který aktualizuje, upřesňuje, rozšiřuje, digitalizuje a syntetizuje dosavadní floristické údaje.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Druhová diverzita je ohrožena invazivními, expanzivními a geneticky nepůvodními druhy rostlin i živočichů.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Probíhá projekt Flóra Krkonoš, který aktualizuje, upřesňuje, rozšiřuje, digitalizuje a syntetizuje dosavadní floristické údaje.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Nejsou zpracovány záchranné programy pro nejohroženější druhy rostlin a živočichů (komplikovaný proces jejich přípravy a vyhlášení).</p>
<p>Probíhá umělý odchov jasoně červenookého <i>Parnassius apollo</i>.</p> <p>PL</p>	<p>CZ/PL</p>
<p>Existují podrobné údaje o rozšíření, početnosti a vývoji populací ptačích druhů, vč. monitoringu předmětů ochrany ptačích oblastí.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Schází rutinní propojení mezi výsledky a doporučeními výzkumu a monitoringu, záchranou genofondu <i>in-situ</i> a praktickou péčí o lesní a nelesní ekosystémy.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Probíhá výzkum, monitoring a inventarizace významných indikačních druhů živočichů (denní motýli, netopýři aj.).</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Scházejí kvalitní a uživatelsky přátelské aplikace pro sdílení dat v oblasti monitoringu a inventarizace fyto- a zoogenofondu.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Celé území postupně osídluje velké šelmy (vydra, rys, vlk).</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Přetrvávají problémy s managementem lesa, prováděným v období rozmnožování většiny druhů obratlovců.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Celé území postupně osídluje velké šelmy (vydra, rys, vlk).</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Přetrvávají problémy s omezenou potravní základnou pro velké šelmy (nevhodný/nepřirozený management zvěře – zavírání jelenů v zimních oborách KRNAP).</p>

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
	<p>CZ/PL</p> <p>Schází společná strategie managementu zvěře pro celé území Krkonoš (myslivecké hospodaření není provázáno s ochranou přírody, zejména s ohledem na znovuosídlení území rysem a vlkem a na rostoucí početnost oportunistických predátorů /liška, kuna/ a jejich predanční tlak na ptáky vč. ohrožených druhů /např. tetřívka/).</p> <p>CZ/PL</p> <p>Přetrvává nadměrné rušení živočichů v jejich přirozeném vývoji, způsobené především vysokou celoroční a celoplošnou návštěvností, vč. doprovodných jevů (velmi hustá cestní síť, hlukové a světelné znečištění apod.)</p> <p>CZ/PL</p> <p>Pokračuje nepřiměřená fragmentace celého území Krkonoš, neúnosná z pohledu ochrany řady druhů živočichů.</p> <p>Schází odpovídající regulace návštěvnosti v oblastech s výskytem předmětů ochrany NP, EVL a PO.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Nedostatečně je zajištěna ochrana ekologických koridorů (zejména mimo území NP).</p> <p>PL</p>

Shrnutí hlavních shod a rozdílů mezi KPN a KRNAP

Klíčové předměty ochrany a problémy, které nepříznivě ovlivňují jejich aktuální stav, jsou shodné na obou stranách pohoří. Obě správy NP se dlouhodobě snaží koordinovat své přístupy k ochraně zoogenofundu, i když ne vždy se to plně daří, jak při přímé ochraně jednotlivých předmětů ochrany, tak při řešení zásadních problémů, které na ně negativně působí (vysoká návštěvnost, nadměrná fragmentace území, hlukové a světelné znečištění apod.)

Scházejí rovněž společné koordinované přístupy při managementu některých složek přírody (např. péče o genofond rostlin, management zvěře, regulace návštěvnosti aj.)

3.2.3.6 Péče o neživou přírodu / Ochrana przyrody nieożywionej

Krkonoše na české i polské straně jsou zejména z hlediska pestrosti a rozsahu geomorfologických jevů velmi cenným územím. Tyto jevy nejsou soustředěny pouze do hřebenových poloh pohoří, ale poměrně často zasahují i do zastavěných území krkonošských obcí.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Pestrost a jedinečnost geologických a geomorfologických jevů (především reliktní glaciální a periglaciální jevy) na území KRNAP/KPN a jejich ochranných pásem.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Ohrožení geologických a geomorfologických objektů, eroze a další negativní vlivy spojené s nadměrnou turistickou zátěží a využíváním území mimo jiné pro odběry pitné vody.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Dobrá obecná znalost výskytu geologických a geomorfologických jevů v území.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Obecné podceňování zásahů do reliéfu terénu stavbami a cestní sítí; ohrožení geologických a geomorfologických jevů především v intravilánech obcí a ve specifických případech spjatých s turismem (skládání „mužíků“/kamenných pyramid v krkonošské tundře).</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Inventarizace geologických a geomorfologických objektů.</p> <p>PL</p>	<p>Absence rozšíření a inventarizace jednotlivých fenoménů a jejich klasifikace, včetně stupně jejich potenciálního ohrožení.</p> <p>CZ</p>
<p>Dobrá spolupráce s externími odbornými subjekty při monitoringu neživé přírody – PL či při hodnocení dopadů konkrétních záměrů na neživou přírodu (geolog, geomorfolog, hydrogeolog)</p> <p>CZ</p>	<p>Absence interního odborníka na správě KRNAP, který by výzkum v oblasti neživé přírody aktivně koordinoval a směřoval a propojoval akademický výzkum s ochrannářskou praxí.</p> <p>CZ</p>
	<p>Absence implementace znalostí přímo ovlivňujících hospodaření v krajině do praxe, např. půdoznalství, erozní ohrožení, obsahy živin apod.</p> <p>CZ</p>

Shrnutí hlavních shod a rozdílů mezi KPN a KRNAP

V obou částech pohoří je poměrně dobrá obecná znalost geodiverzity, v Polsku je nepochybně detailnější (souvisí to mj. s dlouhodobým výzkumem a monitoringem vybraných jevů neživé přírody a silnějším personálním zajištěním, ale i menší rozlohou území). Zjevným a dlouhodobým nedostatkem je společná klasifikace těchto jevů (z hlediska typologického a míry jejich ohrožení) a důsledná a efektivní ochrana geomorfologických a geologických jevů, zejména pak v lokalitách člověkem intenzivně využívaných.

3.2.3.7 Ochrana krajinného rázu

Kapitola se zabývá analýzou ochrany krajinného rázu na území KRNAP a KPN včetně jejich ochranného pásma, hledá možnosti, jak ochranu krajinného rázu posílit a snaží se poukázat na priority v ochraně krajinného rázu v celých Krkonoších s ohledem na jejich využívání.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Relativně zachovalá hodnota krajinného rázu ve srovnání s ostatním územím.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Narušování krajinného rázu výstavbou plošně či objemově rozsáhlých objektů na pohledově exponovaných místech a infrastruktury sjezdového lyžování.</p> <p>CZ</p>
<p>Správa/Dyrekcja má možnost aktivně ovlivnit charakter krajinného rázu prostřednictvím managementu lesa a bezlesí a prostřednictvím územního plánování.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Ne všechny objekty jsou zapsány do registru památek, park nekontroluje způsob, jakým jsou tyto objekty modernizovány, jaké budou barvy stěn, tvar střech, typ fasád. Konzultace nejsou vyžadovány.</p> <p>PL</p>
<p>V KPN je jen několik jednotlivých cizích pozemků, v porovnání s českou stranou, kde jsou na území KRNP celá města, je to silná stránka. Tyto pozemky jsou vyhlášeny chráněnou krajinou.</p> <p>PL</p>	<p>Chybí ujednání PL-CZ týkající se výstavby/modernizace zařízení na české straně, která mají přeshraniční dopad na krajinu (nacházejí se ve stejné fyzicko-geografické sféře – je třeba stanovit).</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Většina budov postavených na těchto cizích pozemcích jsou horskými chatami zapsanými v registru památek, jejichž rozšíření/rekonstrukce ukládá určitá omezení</p> <p>PL</p>	<p>Narušení povahy krajiny výstavbou objektů na exponovaných místech, např. budovy a telekomunikační zařízení vyčnívající nad lesním porostem, podpěry vleků, umělé paseky / rozšiřování sjezdovek a koridory pro vleky, zařízení pro zasněžování, strhané povrchy po investicích, na sjezdovkách, nezahrabané potrubí. Také turistický dopad – prošlap podloží.</p> <p>PL</p>
<p>Dohled správy parku nad investicemi na území parku. Možnost ukládat pokuty a vynucovat pořádek kolem objektů v cizích oblastech parku.</p> <p>PL</p>	<p>Neuklizená oblast po investicích, objekty zanechané po zimní lyžařské sezoně v KPN.</p> <p>PL</p>
<p>Existující koncepční materiál – Studie krajinného rázu pro území KRNP a jeho ochranné pásmo a jeho probíhající aktualizace.</p> <p>CZ</p>	<p>Krajinná část v současné podobě plánu ochrany KPN je ve srovnání s plánem z 90. let výrazně redukována. Tehdejší rámec ochrany krajiny a kulturního prostředí obsahoval poměrně podrobné údaje, bohatší legendu mapy.</p> <p>PL</p>
<p>Důraz na zachování a ochranu mimolesní zeleně v územně plánovací dokumentaci v praxi.</p> <p>CZ</p>	<p>Tlak obcí na výstavbu nerespektující limity území a krajinného rázu; nerespektování doporučení vyplývajících ze Studie krajinného rázu a jejich začlenění do územně plánovací dokumentace.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Probíhající revitalizace vybraných svážnic v 1. zóně NP a výhledová revitalizace/opuštění dalších nepotřebných účelových komunikací v souvislosti s režimem zóny přírodní jako bezzásahové z lesnického hlediska (včetně zásahu proti kůrovcovitým).</p> <p>CZ</p>	<p>Chybějící podklady pro posuzování stupně ohrožení jednotlivých typů krajiny.</p>
<p>Tlak části veřejnosti na zachování typické krkonošské malebné krajiny s rozptýlenou zástavbou a horskými enklávami obklopenými lesními celky.</p> <p>CZ</p>	

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
	<p>CZ</p> <p>Chybí odborné studie (case study areas) zachycující vývoj krajiny a identifikující faktory, které ji ohrožují/formují.</p> <p>CZ/PL</p>

Hlavní shody a rozdíly mezi KRNAP a KPN

Shody:

- oba národní parky jsou z hlediska krajinného rázu zachovalými oblastmi
- oba jsou pod tlakem turistiky a s tím souvisejícími potřebami rozvoje infrastruktury i ubytování
- absence odborné studie zachycující vývoj krajiny a identifikující faktory, které ji ohrožují/formují
- absence spolupráce při vydávání stanovisek k záměrům, které mohou ovlivnit krajinný v druhém státě

Rozdíly:

- KRNAP – více atakován zájemci o rodinnou rekreaci a výstavbu vlastních objektů
- KRNAP – hustší osídlení – města, vesnice, samoty, boudy; KPN – pouze boudy

3.2.3.8 Přístup k turistickému, rekreačnímu a hospodářskému využívání území

Umožnění šetrného turistického využití patří mezi základní poslání národního parku a v Krkonoších má turismus spojený s budováním horských bud, turistických chodníků a cest staletou tradici.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Finanční, logistická i odborná podpora hospodaření na loukách (od hospodářů po drobné vlastníky) CZ/PL; marketingová strategie Life – koncepce zajištění socioekonomických podmínek pro dlouhodobou existenci a biologickou diverzitu krkonošských luk.</p> <p>CZ</p> <p>Snaha Správ KRNAP i KPN o udržení rovnováhy mezi trvale udržitelným rozvojem obcí a zájmy ochrany přírody od úrovně strategií a plánování (především tvorba územně plánovací dokumentace) po úroveň konkrétních záměrů.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Turisticky a rekreačně tradičně využívané území s odpovídající existující infrastrukturou a ubytovacími kapacitami; není nutné budovat zcela nové komplexy infrastruktury.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Neukázněný pohyb návštěvníků mimo značené cesty ve vrcholových partiích (zejména v zimním období).</p> <p>CZ/PL</p> <p>Velký tlak na růst ubytovacích kapacit, rekreační a sportovní infrastruktury (např. výstavba apartmánových komplexů) bez ohledu na reálnou únosnou kapacitu území a existenci národního parku a jeho poslání.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Přetrvávající tlak na rozvoj tvrdého turismu spojeného s velkými zásahy do přírodního prostředí (především skiareály a další infrastruktura sjezdového lyžování) a vysokou návštěvností některých lokalit.</p> <p>CZ/PL</p> <p>Zastavování horských luk spojené se změnou jejich obhospodařování a dopady na jejich biodiverzitu.</p> <p>CZ/PL</p>

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Směrování turistického ruchu – možnost pohybu pouze po vyznačených turistických trasách.</p> <p>PL</p>	<p>Omezená nabídka pro turisty a návštěvníky propagující přírodní hodnoty v níže položených partiích a na území ochranného pásma, která by pomohla ulehčit přetíženým vrcholům.</p>
<p>Z důvodu ochrany ohrožených druhů fauny je možné některé turistické trasy pravidelně uzavírat.</p> <p>PL</p>	<p>CZ/PL</p> <p>Velmi intenzivní turistický ruch vytvářející silný antropogenní tlak na rostlinné a živočišné druhy a stanoviště.</p>
<p>Je zakázáno pohybovat se po území parku v noci.</p> <p>PL</p>	<p>CZ/PL</p>
<p>Monitoring turistického ruchu pomocí elektronických zařízení (eco counter).</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Vznik nových aktivit a sportů, které mají negativní dopad na přírodní zdroje. CZ/PL</p> <p>Tlak provádění velkého počtu letů dronů.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Evidence záborů lučních stanovišť Natura 2000 v souvislosti se záměry výstavby na krkonošských loukách.</p> <p>CZ</p>	<p>Chybějící důraz na vysvětlování limitů území národního parku a na udržitelné chování turistů/rekreantů a minimalizaci dopadů jejich pobytu v území <i>versus</i> zvyšující se požadavky na komfort a infrastrukturu – ubytovací, obslužnou, sportovní a zábavnou.</p>
<p>Existence vzdělávacích a výchovných programů a subjektů (muzea, návštěvnická centra atp.) věnujících se vzdělávání a propagaci přírody, krajiny a historie Krkonoš.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>CZ/PL</p> <p>Dlouhodobá snaha o koordinaci turistického ruchu v nejexponovanějších hřebenových partiích, byť ne vždy důsledná a úspěšná.</p> <p>CZ/PL</p>
	<p>Chybějící společný postup při vytváření klidových míst pro nerušený vývoj druhů citlivých k návštěvnickému ruchu (sezónní uzávěry navazujících cest, sezónní uzávěry dílčích oblastí). CZ/PL</p>

Hlavní shody a rozdíly mezi KRNP a KPN

Správy obou národních parků se na svém území snaží přinejmenším tolerovat, v části případů i aktivně podporovat ty ekonomické činnosti, které jsou v souladu s jejich cíli a posláním, tj. šetrný/měkký turistický ruch, výchovné a vzdělávací aktivity a instituce, tradiční hospodaření na loukách atp. Společné jsou i negativní důsledky tvrdého cestovního ruchu a záměrů s ním spojených na předměty ochrany a snaha tyto aktivity minimalizovat, či je výrazně regulovat a přesunout do přírodovědně méně hodnotných částí mimo území národního parku.

3.2.3.9 Monitoring, výzkum a dokumentace

Monitoring, výzkum a následná dokumentace jejich výsledků jsou důležitým nástrojem péče o národní parky. Krkonoše díky své unikátnosti, poloze a jedinečným přírodním hodnotám přitahují pozornost vědců a badatelů dlouhou řadu let. I v současnosti probíhají v Krkonoších každoročně desítky výzkumných a monitoračních projektů. Lze tedy bez nadsázky tvrdit, že Krkonoše jsou nejlépe prozkoumaným pohořím České republiky i Polska. Výzkum a monitoring je zajišťován jak ze strany správ obou národních parků, tak zejména ze strany spolupracujících externích subjektů, univerzit a vědecko-výzkumných institucí. Správy parků zajišťují následnou dokumentaci a archivaci výsledků monitoringu a výzkumu. Tyto výsledky jsou základním podkladem při tvorbě různých koncepčních a prováděcích dokumentů pro lesní hospodářství, ochranu přírody či územní plánování (např. plány péče, lesní hospodářské plány aj.) nebo pro rozhodování státních správ. Obecným cílem, kterého by měly správy obou parků (KRNP/KPN) v budoucnu dosáhnout je vzájemné propojení výzkumných a monitoračních aktivit, jejich tematická a časová harmonizace a společná správa databáze oboustranně přístupných výsledků a výzkumných zpráv. Monitoring a výzkum by měl být zaměřen na aktuální společná témata, které vyžadují zvýšenou pozornost. Koordinace výzkumu by měla dále přispět k prostorovému usměrnění externích výzkumných projektů, tak aby vedle výzkumných potřeb byly zachovány principy ochrany přírody.

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
<p>Správy obou NP v rámci svých činností přímo provádí nebo koordinují monitoring a výzkum. Na obou stranách za tyto aktivity zodpovídá Oddělení ochrany přírody.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Databáze výzkumných projektů nezahrnuje výzkumy na obou stranách Krkonoš – absence společné databáze výzkumných zpráv přístupné pro oba parky.</p> <p>Nejsou stanovena hlavní společná česko-polská témata (okruhy) výzkumu dle aktuálních potřeb.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Externí výzkum je na území obou NP prováděn na základě žádostí/licencí. To umožňuje koordinaci výzkumu, vedení databáze výzkumných projektů a terénní kontrolu.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Neexistuje společný archiv výzkumných dokumentů nebo dílčí archivy Správ obou NP sjednocené podle jednotného vzoru.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Existující databáze výzkumných projektů a výzkumných zpráv zejména externího výzkumu. Evidence počtu vydaných povolení výzkumu.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Strategické dokumenty týkající se monitoringu a výzkumu vznikají na obou stranách parku samostatně, odděleně a vycházejí z odlišných přístupů, koncepcí a potřeb. Chybí společná koncepce monitoringu a výzkumu v KPN i KRNP stanovená dle aktuálních potřeb.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Správy obou NP vytváří vlastní strategický dokument – Koncepce monitoringu a výzkumu, který analyzuje a nastavuje aktuální potřeby a témata výzkumu a monitoringu na území KRNP a KPN.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Nedostatečný časový prostor pracovníků Správy KRNP i KPN pro zpracování interních dat monitoringu a pro rešerše a následné praktické využití relevantních výsledků externího výzkumu.</p> <p>CZ/PL</p>
<p>Snaha o aktivní spolupráci a komunikaci s externími subjekty (univerzity a výzkumné ústavy); nabídka výzkumných témat. Externí subjekty se podílejí na realizaci interních výzkumných projektů Správy KRNP i KPN a zároveň v území realizují vlastní projekty financované mimo KRNP i KPN.</p> <p>CZ/PL</p>	<p>Nedostatečný zájem o výzkum některých témat (sociologie, demografie, cestovní ruch, některé biologické disciplíny aj.)</p> <p>CZ/PL</p>

Silné stránky a možnosti	Slabé stránky a rizika
Široké spektrum vědních oborů, které aplikují výzkum v Krkonoších. CZ/PL	Menší zájem autorů o publikování v periodiku. CZ/PL
Správou KRMAP více než 50 let vydávaný regionální odborný sborník/časopis Opera Corcontica s participací Správy KPN. Společné pořádání mezinárodní vědecké konference – Krkonoše: příroda a lidé. CZ/PL	Chybějící efektivní nástroje pro sběr dat v terénu (optimalizace pro vypuštění mezikroku mezi zápisem dat v terénu a následně do počítače) a jejich následné sdílení; týká se především botaniky, kde existuje největší potřeba. CZ/PL
Podrobná a relativně přesná vrstva mapování biotopů NATURA 2000 a monitorování ostatních předmětů ochrany v rámci soustavy N2000 (rostlinné, živočišné druhy a ptáci). CZ/PL	Malý podíl společných/přeshraničních projektů, respektive aktivního pocitu nutnosti společně plánovat cíle, metodiku a aplikaci získaných výsledků. CZ/PL
Zapojení do národních a mezinárodních výzkumných projektů (např. GLORIA) a monitoračních aktivit databází. CZ/PL	

Hlavní shody a rozdíly mezi KRMAP a KPN

Monitoring, výzkum a jejich dokumentace jsou na území obou parků koordinovány v rámci Oddělení ochrany přírody Správy KRMAP i Správy KPN. Správy obou parků se tedy snaží v rámci svých působností o zajištění, koordinaci a evidenci výsledků výzkumných činností, které by měly vycházet z příslušných koncepčních dokumentů. Výzkumné aktivity jsou iniciovány jak Správami NP, tak externími výzkumnými institucemi. Vybrané výsledky jsou pak publikovány ve společném odborném periodiku (Opera Corcontica), nebo prezentovány na mezinárodní vědecké konferenci (Krkonoše: příroda a lidé).

Ačkoliv na obou stranách parku probíhají podobné, nebo totožné výzkumné a monitorační aktivity, za hlavní problém můžeme považovat absenci jejich společné koordinace. Za nejdůležitější výzvy, jejichž naplnění by bylo přínosem pro výzkum a monitoring v rámci celého území Krkonoš, můžeme považovat vznik společné výzkumné a monitorační strategie a její realizace. Další významným negativním aspektem je dosavadní absence společné databáze výzkumných projektů a jejich výsledků a relativně malý počet společných přeshraničních výzkumných projektů a aktivit.

3.2.3.10 Shrnutí

Oba národní parky mají velmi podobné silné i slabé stránky, dané v podstatě shodnými předměty ochrany, podobnými socioekonomickými podmínkami i společným zařazením obou zemí do „východního bloku“ i společnou imisní situací v 70. a 80. letech minulého století. Oběma národním parkům je společná vysoká návštěvnost a silný tlak na sportovní a tvrdé turistické využití území obou národních parků (lanovky, velkokapacitní ubytovací zařízení, sjezdovky aj.). Rozdíly mezi nimi vyplývají především z rozdílné geologické a geomorfologické stavby (pozvolně stoupající podhůří českých Krkonoš versus příkré severní svahy polských Krkonoš), která se projevila v odlišném způsobu osídlení a téměř absenci horských lučních enkláv na polské straně pohoří. Rozdíly bylo možné v minulosti najít v odlišném přístupu k sanaci odumírajících lesů či budování sjezdových tratí a další infrastruktury.

Některé rozdíly jsou dány odlišnou rozlohou spravovaných území a odráží se v nich i personální složení obou správ národních parků a minimum výkonu státní správy u polských kolegů.

3.3 Institucionální analýza

3.3.1 Spolupráce na úrovni správ NP

Spolupráce Správy KRNP a Dyrekce KPN trvá desítky let. Již před rokem 1989 existovala, byť v omezené míře, spolupráce na vědecké bázi. Institucionalizovanou podobu vzájemného memoranda o spolupráci doznala v roce 2004. V roce 2014 poté bylo přijato aktualizované znění memoranda.

V praxi existuje praktická operativní spolupráce obou správ národních parků. Mezi oběma institucemi existují úzké vzájemné kontakty v zájmu koordinace činností. Obě správy NP mají ustanovené dvojice expertů, kteří koordinují vzájemnou činnost tak, aby byla péče o přírodu a její praktická ochrana (management) maximálně efektivní a účinná na obou stranách státní hranice.

Oba národní parky také společně připravují jednu odbornou exkurzi pro zaměstnance svých správ ročně. Probíhá výuka jazyků partnera (čeští zaměstnanci se učí polsky, polští naopak česky) a výměnné odborné stáže.

Průběžně probíhá projektová spolupráce obou správ NP, především za podpory prostředků ERDF z Operačního programu přeshraniční spolupráce CZ-PL (INTERREG).

Na poli práce s veřejností probíhá spolupráce ve smyslu společných akcí, výměny a sdílení informačních a propagačních materiálů či spolupráce redakcí časopisů Krkonoše – Jizerské hory a Karkonosze.

Oba parky jsou certifikovanými parky v rámci Transboundary Parks Network ve Federaci EUROPARC. Tato certifikace odráží (a průběžně hodnotí a reflektuje) kvalitu přeshraniční spolupráce. V roce 2016 byly oba parky již podruhé úspěšně reevaluovány (pravidelný proces každých pěti let, který hodnotí dodržení, či lépe zvýšení kvality a intenzity vzájemné spolupráce).

Oba národní parky jsou členy sekce The EUROPARC Federation – EUROPARC Central and Eastern Europe.

3.3.2 Regionální spolupráce

Správa KRNP i KPN je do regionální spolupráce aktivně zapojena na několika úrovních a v každém konkrétním případě s různou intenzitou.

a) Spolupráce v Radě KRNP / KPN

Spolupráce v rámci Rady KRNP se odehrává zejména v regionální sekci Rady, v níž jsou zastoupeni jako řádní členové zástupci všech obcí, jejichž katastrální území zasahuje na území Krkonošského národního parku.

Spolupráce v rámci Rady se týká především projednávaných strategických dokumentů KRNP, k jejichž schválení je buď ze zákona požadovaná dohoda v Radě, anebo se jedná o strategické kroky a rozhodnutí, kde souhlas Rady není povinný ze zákona, ale je věcně efektivní k němu společně dojít před realizací.

Jde o spolupráci formalizovanou, neboť Rada KRNP jako poradní a iniciační orgán ředitele Správy KRNP je institucí zřizovanou ze zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

Vědecká rada KPN je poradním orgánem ředitele parku, jejíž stanovisko je nutné pro schválení provozních dokumentů (plán ochrany, plán úkolů ochrany). Je tvořena zástupci z řad vědců různých specializací, zástupců státních institucí v ochraně přírody a hospodaření s přírodními zdroji, zástupci místních samospráv a nevládních organizací. Spolupráce probíhá dle předpisů stanovených pro vědeckou radu. Kromě práce, které se účastní všichni členové Rady (např. na plenárních zasedáních), KPN zadává vypracování podrobnějších odborných stanovisek a stanovisek vybraným členům Rady, kteří jsou odborníky na věcné oblasti týkající se dané studie.

b) Spolupráce v rámci Svazku měst a obcí Krkonoše (KRNAP) a Sdružením krkonošských obcí (KPN)

Správa KRNAP spolupracuje se SMO Krkonoše v oblasti výměny informací, plánování společných aktivit a projektů. Tématem setkávání je také koordinace osvětových, mediálních a dalších PR aktivit SMO.

Správa KRNAP je aktivním členem pracovních skupin SMO Krkonoše k různým strategickým i ad hoc problematikám. Především se jedná o spolupráci na tvorbě, monitoringu a aktualizaci Integrované strategie rozvoje regionu Krkonoš (ISRRK).

Správa KRNAP se pravidelně účastní jednání Valné hromady SMO Krkonoše.

Strategické dokumenty Správy KRNAP jsou poskytovány pracovním skupinám SMO Krkonoše k připomínkování (nad rámec požadavků zákona).

Ředitel KPN spolupracuje se Sdružením krkonošských obcí v oblasti udržitelného rozvoje regionu, zaměřuje se na ekonomický rozvoj založený na místních přírodních hodnotách, realizuje společné záměry v projektech nebo v oblasti environmentální výchovy. Sdružení krkonošských obcí je důležitým účastníkem v oblasti vydávání stanovisek k provozním dokumentům KPN, zejména k plánu ochrany. Spolupráce probíhá také ve společném vydání čtvrtletníku „Karkonosze“.

c) Spolupráce v rámci „malých“ svazků obcí – Východní Krkonoše, Horní Labe a Jilemnicko (KRNAP)

Spolupráce se subregionálními svazky obcí je spíše reaktivní – tedy Správa KRNAP je připravena ke spolupráci v případě indikované potřeby či zájmu ze strany daného SO.

d) Spolupráce s orgány místní samosprávy jednotlivých obcí a měst (KPN)

Oblast KPN je ve správním obvodu jednotlivých útvarů územní samosprávy. KPN spolupracuje s představiteli obcí, starosty a prezidenty obcí a měst s územní působností v oblasti společných návrhových a vzdělávacích projektů a schvalování rozhodnutí a aktů místního práva. Místní samosprávy jsou příslušné k provádění správních záležitostí v rozsahu stanoveném polským právem, podle kterého má KPN právo souhlasit nebo vydávat stanoviska k návrhům právních aktů, rozvojových strategií a plánů územního rozvoje. Některá z těchto práv konzultovat nebo vydávat stanoviska se vztahují také na oblast ochranného pásma KPN.

e) Spolupráce s organizacemi zajišťujícími záchrannou službu v horách

KPN je strategickým partnerem Krkonošské skupiny GOPR. Na české straně KRNAP spolupracuje s Horskou službou. Hlavní oblastí spolupráce jsou aktivity zajišťující bezpečnost turistů na trasách a společné informační a školicí akce. V rámci spolupráce poskytují záchranné organizace stanoviska ke stavu tras, kde by mohlo dojít k ohrožení turistů v důsledku obtížných zimních podmínek, např. lavinové riziko, námraza, skalních sesuvů a další nebezpečí.

KPN převádí 15 % prostředků získaných ze vstupného do národního parku na provoz Krkonošské skupiny GOPR.

f) Spolupráce na úrovni krajů

Kraje nemají na území národních parků přímé kompetence, přesto spolupráce Správy KRNAP s krajskými úřady obou krajů, na jejichž území se národní park rozkládá, probíhá na několika úrovních.

Správa KRNAP se aktivně účastní strategicko-plánovacích aktivit Královéhradeckého a Libereckého kraje, především v oblasti ochrany a péče o životní prostředí a v oblasti rozvoje cestovního ruchu. Správa KRNAP zároveň spolupracuje s oběma kraji (především s krajem Libereckým) z pozice provozovatele muzeí a také v oblasti vědy a výzkumu (spolupráce s krajskou samosprávou a univerzitami v Hradci Králové a v Liberci).

Ředitelství KPN je dotčeným subjektem pro vydání stanoviska ke strategickým a plánovacím dokumentům Dolnoslezského vojvodství a v závislosti na rozsahu tohoto typu práce v této oblasti s

různou intenzitou spolupracuje s různými institucemi. Zástupce správní rady Dolnoslezského vojvodství je vždy členem vědecké rady KPN. Velmi intenzivně se navíc rozvinula spolupráce s Regionálním ředitelstvím pro ochranu životního prostředí ve Vratislavi nebo Regionálním oddělením pro monitorování životního prostředí ve Vratislavi, které je součástí vrchního inspektorátu ochrany životního prostředí. V některých případech KPN spolupracuje se Svazem Dolnoslezských chráněných krajinných oblastí. Mezi další instituce státní správy, se kterými KPN spolupracuje, patří: Regionální ředitelství státních lesů ve Vratislavi a jeho regionální jednotky, se kterými sousedí oblasti parku, Generální ředitelství státních lesů, PGW Woda Polskie, RZGW ve Vratislavi a správa povodí ve Lwówku Śląském.

3.3.2 Spolupráce na státní úrovni

Na celostátní úrovni spolupracuje Správa KRNAP především se Správami ostatních tří národních parků ČR (České Švýcarsko, Podyjí a Šumava) a také s AOPK ČR. Spolupráce je především neformální v rámci nadregionální sekce EUROPARC Central and Eastern Europe. Pouze s AOPK ČR je spolupráce částečně formalizovaná, především v oblasti biologického monitoringu (ÚSOP) či monitoringu lokalit NATURA 2000. V ČR neexistuje žádná formalizovaná státní, ani nestátní, organizace sdružující národní parky, na rozdíl od Polska.

Spolupráce se týká rovněž kulturně-historického dědictví, které Správa KRNAP chrání. Správa KRNAP (respektive Krkonošské muzeum Správy KRNAP) je členem Asociace muzeí a galerií ČR, z čehož plyne především výměna zkušeností a informací, zejména pak informací odborného charakteru.

Na státní úrovni pochopitelně probíhá institucionalizovaná spolupráce se zřizovatelem Správy KRNAP, tedy Ministerstvem životního prostředí, týkající se především metodického vedení, financování, projektového managementu, apod.

Na národní úrovni ředitelství KPN spolupracuje s institucemi, které vytvářejí národní strategie a národní plány územního rozvoje (včetně Generálního ředitelství pro ochranu životního prostředí, hlavního inspektorátu pro ochranu životního prostředí, PGW Polish Waters). Spolupráce je nepravidelná činnost vyplývající z harmonogramu práce těchto institucí.

Samostatnou skupinou institucí, se kterými KPN spolupracuje na národní úrovni, jsou ředitelství dalších národních parků, se kterými se podnikají společné aktivity například v oblasti ochrany přírody a vzdělávání nebo v oblasti formování státní politiky v oblasti ochrany přírody, např. prostřednictvím aktivit KPN v rámci Asociace zaměstnavatelů polských národních parků.

Ředitelství KPN rovněž spolupracuje s Ministerstvem klimatu a životního prostředí v oblasti přípravy legislativních řešení týkajících se činnosti národních parků, koordinace správních rozhodnutí vyplývajících z právních předpisů a společných podniků v oblasti environmentální výchovy a propagace polských národních parků.

3.3.3 Spolupráce na nadstátní úrovni

Ředitelství KRNAP a KPN navázala dvoustrannou spolupráci s mnoha evropskými nebo světovými institucemi na ochranu přírody. Ředitelství KRNAP navázalo dvoustrannou spolupráci mimo jiné s NP Snowdonia (Velká Británie), Tatranským národním parkem (Slovensko), NP Syniewyr (Ukrajina), NP Tušsko (Gruzie), Přírodní rezervace Gobi B (Mongolsko), PN Dilijan (Arménie). KPN navázala mezinárodní spolupráci mimo jiné s NP Snowdonia (Velká Británie), národním parkem Rocky Mts (USA) a NP Machakhela (Gruzie). Mezinárodní spolupráce spočívá ve výměně zkušeností v oblasti ochrany přírody a zpřístupňování chráněných území, v monitorování životního prostředí, ve vývoji strategie pro spolupráci s místními komunitami a ve společných podnicích ve formě mezinárodních projektů.

Správa KRNAP byla v letech 1980–2018 přidruženým členem IUCN – Světového svazu ochrany přírody. Spolupráce spočívala v účasti některých zaměstnanců Správy KRNAP v odborných komisích IUCN, v posledních letech je zaměstnanec Správy KRNAP Michael Hošek členem celosvětové Rady IUCN. V roce 2019 Správa KRNAP z ekonomických důvodů své členství v IUCN ukončila.

Prostřednictvím amerického konzulátu v Krakově KPN již mnoho let spolupracuje s americkými národními parky a v rámci této spolupráce a ve spolupráci s dalšími polskými národními parky je organizátorem pravidelných konferencí pod záštitou velvyslanectví USA v Polsku, které se konají v rámci Mezinárodního dne Země.

V důsledku spolupráce KPN a KRNAP se sekretariátem Ramsarské úmluvy byla v obou parcích vytvořena přeshraniční oblast – „subalpínské rašeliniště v Krkonoších“. Za účelem zlepšení provádění ochrany mokřadů (včetně oblastí Ramsarské úmluvy) v Polsku byl zřízen Výbor pro mokřady pod záštitou Generálního ředitelství pro ochranu životního prostředí, které je stanoviskem a poradním orgánem této instituce. KPN má v tomto orgánu zástupce.

Správa KRNAP je na českém území administrátorem české části bilaterální Biosférické rezervace UNESCO Man & Biosphere, stejně jako na polské straně KPN. Vzhledem k tomu, že celé území je národním parkem (a ochranným pásmem národního parku) a kategorie biosférická rezervace není v české legislativě ochrany přírody nikterak zakotvena, jedná se víceméně o formální mezinárodní uznání kvality přírodního a krajinného bohatství Krkonoš bez bezprostředního praktického dopadu pro péči o svěřené území. Z hlediska vnitřní zonace biosférických rezervací tvoří fakticky celé území KRNAP a KPN jádrovou zónu BR, ochranné pásmo potom zónu přechodovou a rozvojová zóna zcela chybí. Plánována je revize potenciálu rozšíření území BR Krkonoše/Karkonosze např. o Podkrkonoší na obou stranách hranice, případně o Jizerské hory, s cílem vytvoření oblasti rozvojové a aktivní podpory regionálních produktů.

Správa KRNAP je členem profesní evropské organizace Eurosite. Spolupráce se odehrává zejména v oblasti sdílení odborných informací a zkušeností.

Správa KRNAP i KPN je velmi aktivním členem celoevropské asociace chráněných území Federace EUROPARC. Spolupráce v rámci Federace se odehrává především na poli vzájemných kontaktů, síťování (networking) a výměny vzájemných odborných a praktických zkušeností a informací. Správa KRNAP i KPN se aktivně účastní každoročních pracovních setkání při formování koncepce a směrů činnosti Federace, vzdělávací a výzkumné činnosti týkající se obou národních parků. Ředitelství KRNAP a KPN jsou aktivní zejména v iniciativě Transboundary Parks Network (kterou v letech 2016–2018 Správa KRNAP vedla) a v nadregionální sekci EUROPARC Central and Eastern Europe, kterou Správa KRNAP vedla v letech 2015–2018.

3.3.3 Hlavní rozdíly mezi Polskem a Českem

- správa území ochranného pásma národního parku
- právní fungování územního plánování a rozvoje v ochranných pásmech parku
- disproporce v rozloze krkonošských národních parků
- struktura vlastnictví pozemků – podíl soukromých pozemků na území KRNAP
- existence vstupného v Karkonoském Parku Narodowém

3.3.4 Hlavní problémy a potřeby

- malá rozloha Karkonoského Parku Narodowého (KPN)

- příliš malý vliv Karkonoského Parku Narodowego na činnosti v ochranném pásmu parku
- chybějící řádné územní plánování
- financování činností souvisejících s ochranou přírodních zdrojů
- tlak investorů související s rozvojem sportovní, rekreační a turistické infrastruktury
- zvyšující se počet návštěvníků hodnotných přírodních oblastí
- zvyšující se počet návštěvníků, mířících do nejcennějších částí
- vysoký tlak na obslužnost objektů v KRNP motorovými vozidly
- problematika zajištění finančních prostředků KRNP / KPN
- nutný návrat velkých predátorů (KRNP)

4 Strategická část

Strategická část je uspořádána do několika oblastí, které částečně odpovídají členění analytické části:

- institucionální rozvoj a spolupráce
- péče o přírodu a krajinu
- sociálně-ekonomický rozvoj území
- komunikační, výzkumné a podpůrné aktivity

Ke každé z těchto sekcí bude třeba přistoupit poněkud odlišně. Například v případě sociálně-ekonomického rozvoje půjde více o pozici nositele strategie vůči aktivitám jiných subjektů a méně o konkrétní aktivity (sociálně-ekonomický rozvoj není primárním předmětem činnosti nositelů strategie, tj. správ obou národních parků). Naopak institucionální spolupráce nebo péče o přírodu a krajinu (obojí je součástí hlavní činnosti správ obou NP) bude pravděpodobně více zahrnovat konkrétní aktivity, opatření a milníky.

V každé sekci je navržena sada opatření, která jsou popsána ve stejné struktuře. Následuje přehled a popis všech navržených opatření ve čtyřech výše uvedených oblastech.

Základní strategické cíle vycházejí z poslání parků:

Strategické cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Zachování příznivého stavu, příp. zlepšení současného stavu předmětů ochrany obou NP, obou EVL a obou PO na české a polské straně Krkonoš (plnění cílů a poslání obou NP)	Platná zonace, která nesnižuje nebo rozšiřuje rozlohu území ponechaného samovolnému vývoji	
2. Zachování a podpora druhové diversity a přírodních procesů ve všech přirozených a vybraných druhotných ekosystémech obou NP, EVL a PO (plnění cílů a poslání obou NP)		
3. Dlouhodobé sledování stavu a vývoje předmětů ochrany obou NP, EVL a PO (nezbytná podmínka účinné ochrany a vhodného managementu předmětů ochrany obou NP)	Společná koncepce monitoringu a výzkumu, 2025	1
4. Snižování fragmentace Krkonoš (nadměrná fragmentace území je zásadním problémem, ovlivňujícím příznivý stav předmětů ochrany obou NP)	Platné Zásady péče Platný Plán ochrany	1 1

Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů

- Druhovou ochranu důsledně spojit s ochranou příslušných biotopů.
- Zajistit pravidelný monitoring druhů, poskytující údaje o dlouhodobém vývoji jejich populací a úspěšnosti prováděných opatření.
- Sjednotit, příp. zpracovat společné/přeshraniční metodiky inventarizací a monitoringu.

Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů

- Podmínky, předpoklady: funkční správy obou NP, dodržování platné legislativy.
- Rizika: růst masového turismu a rekreace, rozvojové aktivity „tvrdého“ turismu, legislativní podmínky, klimatická změna.

Nositel/garant cíle

- Správa KRNP a Dyrekce KPN

Další zapojené subjekty

- MŽP ČR a MKIŠ RP

4.1 Oblast institucionálního rozvoje a spolupráce

4.1.1 Sbližování rozdílných pravidel vyplývajících z národních legislativ, strategických dokumentů a z postavení správ NP v systému státní právy

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Zavedení vstupného jako nástroje regulace návštěvnosti a způsobu financování infrastruktury u KRNP; KPN dlouhodobě vybírá vstupné, které je důležitou složkou příjmů správy. KRNP doposud nemůže, chybí zásadní legislativní podpora. Tento způsob je standardem k regulaci návštěvnosti a zároveň zajištěním stabilního příjmu na udržení infrastruktury a financování nákladů, souvisejících se správou a zachováním předmětů ochrany.	Zahájení vnitroresortní diskuse k možnostem zavedení vstupného v ČR, 2022	1
	Příprava vyhlášky a její projednání v legislativním odboru MŽP a vlády, 2025	1
	Vydání vyhlášky, zavedení vstupného, 2026	1
2. Zahrnutí lesů v ochranném pásmu KPN do správy KPN	Převzetí lesů pod řízení KPN, 2030	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ul style="list-style-type: none"> Zahájení diskuse o zavedení vstupného a zpoplatnění dalších aktivit na území KRNP, nutná koordinace ze strany MŽP. PR aktivity na základě dosažených výsledků dotazovacích šetření Jednání mezi KPN a Státními lesy 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> Politická nevěle pro zavedení vstupného 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> Správa KRNP a Dyrekce KPN 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> MŽP ČR, MKiS PL 		

4.2 Oblast péče o přírodu a krajinu

4.2.1 Péče o krkonošskou arкто-alpínskou tundru a ostatní stanoviště nad horní hranicí lesa

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Usměrněním turistického a především sportovního využití hřebenových poloh Krkonoš dosáhnout nezvyšování/snížení nepříznivých dopadů na zdejší přírodní prostředí (celoroční vysoká turistická zátěž je dlouhodobě neudržitelná).	Celková návštěvnost hřebenů (klidového území, respektive citlivého území s omezením vstupu mimo turisticky značené cesty a trasy) se nebude zvyšovat – 2040.	1
2. Zachovat, příp. zlepšit stav přírodního prostředí při a nad horní hranicí lesa (krkonošská tundra včetně ekotonu horní hranice lesa jsou ekosystémy velmi citlivými na antropogenní vlivy).	Na celém zájmovém území bude z hlediska klasifikace míra fragmentace přírodního prostředí nízká, alespoň na 50 % území pak bude minimální – 2040. Míra synantropizace a eutrofizace bude snížena o 30 % – 2040.	1 1
3. Dosáhnout konsensuální shody odborné veřejnosti na míře a způsobu prováděného ochrannářského managementu, a to i s ohledem na predikované klimatické změny.	V odborné diskusi budou analyzována všechna relevantní rizika ne/provádění ochrannářského managementu a budou navržena opatření – 2030.	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Omezování všech sportovních a hromadných aktivit • Vyloučení veškerých aktivit s negativními dopady na přírodní prostředí z turisticky nejexponovanějších lokalit. • Omezování provozu motorových vozidel, zejména pak vozidel nepřiměřeně zatěžujících okolní prostředí emisemi škodlivých látek a hlukem • Provádět opatření k defragmentaci prostředí • Provádět opatření ke snižování synantropizace a eutrofizace prostředí • Směřovat návštěvníky Krkonoš do nižších poloh 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Změna intenzity a distribuce turistického provozu v souvislosti s protiepidemickými opatřeními a po jejich skončení 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • Správa KRNP/Dyrekce KPN 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • SMO-K, jednotlivé obce, horské boudy, Horská služba, univerzity a akademická sféra 		

4.2.2 Péče o lesní ekosystémy

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Změna druhové a prostorové skladby lesních porostů	Dosažení cílových druhových skladeb – 2040	KRNAP – SM max. 65 % BK min. 15 % JD min. 2 %
	Podíl strukturovaných porostů 2025 2035	KRNAP KPN 5 % 10 % 10 % 25 %
	Podíl vícevrstevných porostů 2025 2035	KRNAP 25 % 30 %
	Podíl lesů v území s přísnou ochranou (KPN)	36 %
2. Snižování ohrožení půd erozí	Směrnice o zajištění lesních půd proti erozi	1
3. Stabilizace vodního režimu degradovaných mokřadních stanovišť	Technické zajištění degradovaných lesních mokřadních biotopů – 2025	1
	Zavedení průběžného monitoringu obnovovaných mokřadních stanovišť – 2021	1
4. Náprava vodního režimu lesních stanovišť v lokalitách s ukončeným managementem	Ukončení využívání lesních cest v oblastech s ukončeným managementem vozidly a těžkou technikou (s ukončením managementu, převodem do zóny přírodní / aktivní renaturační – 2021, 2035	2
	U cest s ukončeným užíváním likvidace příkopů – 2040	1
5. Eliminace negativního vlivu zvěře na lesní ekosystémy a průběh obnovy	Společná koncepce managementu zvěře (2021) – sjednocení managementu zvěře v KRNAP a KPN	1
6. Snížení fragmentace přírodních stanovišť v lesních ekosystémech	Ukončení využívání lesních cest v oblastech s ukončeným managementem vozidly a těžkou technikou (s ukončením managementu, převodem do zóny přírodní / aktivní renaturační) – 2021, 2035	2
	U cest s ukončeným užíváním likvidace příkopů – 2040	1
7. Rozšíření KPN o lesy v ochranném pásmu	Převod práva hospodaření ze Státních lesů na KPN – 2030	1
8. Zlepšení genofondu lesních porostů	Zajištění semenného sadu původních mikropopulací SM – 2025	1
	Zajištění semenného sadu jedle bělokoré v KRNAP – 2025	1
	Možnost přenosu osiva JD mezi KRNAP a KPN – 2030 – závisí na změně lesního zákona, zákona o reprodukčním materiálu lesních dřevin a mezinárodní legislativy	1
9. Navýšení podílu tlejícího dřeva v lesních porostech	Ponechávání veškerého listnatého mrtvého dřeva v porostech – 2025	1
		1

	Ponechání veškerého přirozeně odumřelého dřeva v lesních porostech zóny přírodě blízké / zóně aktivní péče – 2030	
10. Snižování imisní zátěže a reziduí v půdě	Udržení vyššího zastoupení krátkověkých listnatých dřevin v imisním pásmu dle parametrů Rámcových směrnic hospodaření, implementace do nového LHP – 2025, 2035	2
11. Vyloučení dalších záborů lesní půdy pro stavbu sportovních areálů	Lesní pozemky nejsou zabírány pro stavbu sportovních areálů – 2025	1
12. Dlouhodobý monitoring biologických složek lesa	Tvorba společné metodiky ke sběru dat – 2021	1
	Nastavení systému monitoringu a jeho zahájení s obnovou LHP KRNP – 2025 a nového plánu ochrany lesních ekosystémů KPN – 2022	1
13. Jednotná metodika k tvorbě lesního hospodářského plánu	Tvorba LHP KRNP – 2025 a nového plánu ochrany lesních ekosystémů KPN – 2022	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ol style="list-style-type: none"> 1. V zónách s aktivním managementem postupný přechod na výběrné hospodaření, ponechávání kostry porostů k dožití. Zajištění dosadby chybějících druhů a navyšování zastoupení JD 2. Směrnice a postupy existují, zajištění důsledného dodržování u dodavatelských subjektů 3. Dokončení vyhledání, mapování degradovaných lokalit. Zavedení systému dlouhodobého sledování stavu a vývoje obnovovaných lokalit. Dokončení technického přehrazení nebo likvidace odtokových kanálů 4. Omezení vjezdu, technická likvidace nebo omezení cest a příkopů 5. Tvorba společné metodiky managementu zvěře 6. Omezení vjezdu, technická likvidace nebo omezení cest a příkopů 7. Legislativní opatření k převodu práva hospodaření ze Státních lesů na KPN 8. Dokončení projektu a realizace semenného sadu JD a SM, legislativní změna 9. Managementová lesnická opatření 10. Managementová lesnická opatření 11. Důsledné uplatňování zásad péče, aktualizace ÚPD 12. Tvorba metodiky s uplatněním dosavadních systémů sběru a vyhodnocení dat 13. Tvorba metodiky, legislativní změna 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Podmínky: Funkční správy NP s právem hospodaření k lesům (KPN v OP), změna legislativy (tvorba LHP, reprodukční materiál lesních dřevin) • Rizika: rozvojové aktivity „tvrdého turismu“ spolu s tlakem developerů s podporou v politickém spektru, legislativní podmínky 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • Odbor péče o národní park (KRNP/KPN) 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • Myslivecká sdružení v ochranných pásmech, MŽP, MKIŠ, Státní lesy (PL) 		

4.2.3 Péče o nelesní ekosystémy

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Krkonošské louky si zachovávají jedinečnou pestrost rostlin, živočichů a způsobů hospodaření.	Rozloha obhospodařovaných luk – 2040	> 70 % rozloh z roku 1945
	Úroveň biodiverzity, stabilní nebo rostoucí druhová pestrost – 2040	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Prosazení opatření strategie do zásad péče o NP • Zavedení adaptivního managementového cyklu: výběr předmětu ochrany (prioritizace) – stanovení MNG cíle – plánování opatření – realizace opatření – kontrola opatření – monitoring předmětu ochrany – audit • Realizace politiky a projektů vedoucích k ustanovení adaptivního MNG cyklu jako základního procesu péče o nelesní ekosystémy • Ovlivňování společné zemědělské politiky (dotací) obou států ve prospěch strategie • Podpora přírodně šetrné produkce snižující ekonomickou závislost hospodářů na dotacích 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Dostatečná finanční, personální a organizační kapacita na Správách národních parků pro naplňování rolí adaptivního managementového cyklu • Kvalitní infrastruktura ve správě dat, informací (softwarové vybavení) • Dostatečná informovanost vlastníků, hospodářů, veřejnosti • Dostatek motivovaných a ochotných hospodářů v regionu • Ochota vlastníků půdy ke spolupráci • Zajištění nezbytných investic do infrastruktury, přístupy na lokality, zázemí pro hospodáře žijící mimo lokality, úprava vodního režimu, odstranění odpadů apod. • Zajištění souladu se společnou zemědělskou politikou EU • Podpora zavádění místní originální, rentabilní a přírodně šetrné produkce z luk (marketing) • Silná pozice Správ národních parků při strategickém a územním plánování v regionu • Legislativa neumožňující aktivity jdoucí proti smyslu obnovy lučních porostů • Ovlivňování tvorby legislativy ve prospěch strategie, zejména postižitelnost vlastníků neposkytujících dostatečně kvalitní péči jimi vlastněným hodnotným pozemkům • Výchova a vzdělání veřejnosti o hodnotách bezlesí a nezbytnosti lidské péče 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • Správa KRNP – OPNP, Správa KPN 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • Soukromě hospodařící hospodáři, vlastníci půdy, municipality, svazky měst a obcí, ministerstva životního prostředí, obyvatelé a návštěvníci národních parků, nezávislí odborníci, ochránářská veřejnost, výzkumné ústavy, školy a další 		

4.2.4 Péče o vodní ekosystémy

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Obnovení říčního kontinua zejména v úsecích toků s výskytem vranky obecné (<i>Cottus gobio</i>) a pstruha obecného potočního (<i>Salmo trutta fario</i>), (obnova splaveninového režimu, umožnění protiproudové migrace ryb)	Podíl zprůchodněných migračních bariér v tocích s výskytem vranky obecné (<i>Cottus gobio</i>) a pstruha obecného potočního (<i>Salmo trutta fario</i>)	100 %
2. Výstavba kanalizační sítě umožňující odtok veškeré kanalizace z turistických a pomocných infrastrukturních zařízení do čistíren odpadních vod umístěných mimo oblast KPN a KRNP	Počet kanalizovaných turistických a pomocných infrastrukturních zařízení	100 %
3. Racionální využívání vodních toků (zamezení poškozování vodních toků nadměrnými odběry vody či vypouštěním odpadních vod)	Koordinované využívání kapacity vodních toků pro lidskou potřebu s ohledem na jejich průtokový režim, ekologický stav a možný kumulativní efekt	1
4. Zachování, popřípadě zlepšení ekologického stavu vodních toků (základní předpoklad pro plnění všech mimoprodukčních i produkčních funkcí vodního ekosystému)	Stav vodních toků odpovídající jejich přirozenému potenciálu jak z hlediska biologických a fyzikálně-chemických parametrů, tak z pohledu hydromorfologie	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<p>1. Vedení a využívání aktuální databáze stavu migračních bariér Vedení a využívání aktuální databáze nakládání s vodami Realizace revitalizačních a renaturačních opatření na vybraných tocích včetně zprůchodňování migračních bariér za účelem zlepšování hydromorfologického stavu koryt</p> <p>2. Analýza možností kanalizace turistických a pomocných infrastrukturních zařízení, přesvědčení místních orgánů a vlastníků zařízení o nutnosti kanalizace zařízení, nalezení zdrojů financování pro projekční a prováděcí práce, provedení technických a stavebních projektů, provedení prací</p> <p>3. Udržování stálé sítě monitoringu biologických a fyzikálně-chemických parametrů v tocích, včetně integrovaného monitoringu (<i>integrated monitoring</i>)</p> <p>4. Systematická kontrola dodržování podmínek stanovených v povoleních k nakládání s vodami</p> <p>Koordinace podmínek pro nová povolení k nakládání s vodami v jednotlivých povodích individuálně dle znalosti míry jejich zatížení jak odběrem vod, tak snižováním jejich kvality (eutrofizace, vyústění přečištěných odpadních vod) a s ohledem na možný kumulativní efekt</p> <p>Monitoring efektivity jednotlivých typů zprůchodnění migračních bariér na tocích (skluzy, rybí přechody, „fish-friendly“ turbíny)</p>		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> Legislativa (v současnosti nemožnost vstupovat do vydaných povolení k nakládání s vodami před vypršením jejich platnosti, existence časově neomezených povolení k nakládání s vodami) Klimatická změna (riziko úbytku sněhové pokrývky, zhoršení hydrologických podmínek, nedostatečná kapacita toků pro plánované využití v předpokládaných parametrech) Riziko zvýšeného tlaku na vodní toky v důsledku rozvoje turistiky (zasněžování, likvidace odpadních vod) a požadavků na technická protipovodňová opatření 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> Správa KRNP (OOP, OSS) 		

- Ředitelství KPN (Odbor ochrany přírody, Monitorovací a výzkumná stanice, Stanice integrovaného monitoringu přírodního prostředí)

Další zapojené subjekty

- Příslušné vodoprávní úřady
- Česká inspekce životního prostředí
- Příslušné místní organizace Českého rybářského svazu
- Státní vodní hospodářství Wody Polskie
- Vojvodský inspektorát pro ochranu životního prostředí ve Vratislavi
- Karkonoski System Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.
- Wodnik Sp. z o. o.
- Okres Jeleniogórský
- Sdružení krkonošských obcí
- obec Sklářská Poruba
- obec Piechowice
- obec Podgórzyn
- obec Karpacz
- obec Kowary
- Sudeckie Hotele i Schroniska Sp. z o. o. PTTK
- Schronisko na Szrenicy
- Ústav meteorologie a vodního hospodářství (observatoř na Sněžce)
- Emitel S. A. (relé na Śnieżnych Kotłach)
- Sudety Lift Sp. z o. o.
- Karpacz Ski Arena Sp. z o. o.
- Polská rybářská asociace

4.2.5 Péče o zoogenofond

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Zachránit populaci tetřívka obecného v Krkonoších (dramaticky klesající početnost; důvody: úbytek biotopů, vysoká návštěvnost a fragmentace území)	Min. 150 tokajících samců – 2030	1
2. Zachránit populace pěvušky podhorní, lindušky horské a slavíka modráčka tundrového (dramaticky klesající početnosti; důvody: neznámé, patrně i klimatická změna)	Existující populace všech uvedených druhů – 2040	3
3. Zachovat populace významných „naturových“ druhů živočichů v příznivém stavu – vranka obecná, čáp černý, sokol stěhovavý, chřástal polní, lejsek malý, vydra říční, netopýři (vše ohrožené druhy, jejichž ochrana v Krkonoších významně přispívá ke stabilitě jejich populací v ČR a Polsku)	Životaschopné populace uvedených druhů – 2040	7
4. Stabilizovat populace velkých šelem – rys ostrovid a vlk (šířící se druhy, zatím však bez dlouhodobě stabilních populací v Krkonoších)	Rozmnožující se populace obou druhů (2030)	2
	Potravní nabídka je zvýšena (uzavřeny jsou přezimovací obůrky ve vyšších polohách hor a v jádrových lokalitách výskytu rysa a vlka; v závislosti na velikosti populací obou druhů a na dohodnuté společné koncepci managementu zvěře – viz ad 6) – 2025	1
	průchodnost migračních koridorů je zachována – 2040	1
5. Podporovat populace citlivých skupin/druhů živočichů – xylofágní hmyz, mravenci rodu Formica, vřetenovka krkonošská, obojživelníci (ohrožené skupiny / druhy, vyžadující specifické managementové přístupy)	životaschopné populace uvedených druhů – 2040	4
6. Vykonávat management zvěře a ryb s ohledem na cíle a poslání obou NP (sladění managementové praxe na české a polské straně Krkonoš)	společná koncepce managementu zvěře – 2021, management zvěře v obou NP a jejich OP probíhá podle ní (od 2021 dále)	1
	dokončení diskuse k přechodu na bezolovnaté střelivo při lovu zvěře v NP – 2021	1
	dle jejích výsledků případné používání bezolovnatého střeliva na území NP, příp. jejich OP – 2025	1
	studie efektivity rybích přechodů je zpracována – 2023	1
	rybí přechody jsou budovány (průběžně dle předkládaných záměrů výstavby na tocích)	1

	pokles fragmentace říčních toků (úplné zprůchodnění úseků toků s prokázaným nebo potenciálním výskytem vranky obecné, tj. odstranění 100 % migračních bariér) – 2040	
7. Redukovat/eliminovat nepůvodní druhy živočichů (snížení rizika negativního vlivu nepůvodních druhů na původní druhy/společenstva)	početnost populací nepůvodních druhů je na minimálních stavech, příp. nulová (průběžně) – 2040	1
8. Zajistit společnou/přeshraniční inventarizaci a monitoring indikačních skupin/druhů živočichů (rozšíření, početnost, trendy) – přinejmenším motýli, rovnokřídli, benthos, vážky, ptáci, netopýři (nezbytný předpoklad ochrany, příp. odpovídajícího managementu předmětů ochrany obou NP)	společné metodiky – 2021	1
	pravidelná inventarizace/monitoring – 2040	1
	společná aplikace pro sdílení biologických dat, využívána oběma stranami – 2023	1

Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů

1. Cílenými lesnickými zásahy zachovávat/obnovovat strukturu vhodných tetřívčích biotopů; zvyšovat potravní nabídku zachováním/výsadbou preferovaných dřevin; usměrňovat pohyb turistů a lesnické práce v lokalitách výskytu tetřívka; regulovat vybrané druhy predátorů (liška, prase); pravidelně monitorovat stav populace. Hledat systém lepší prevence a v případě porušení i sankcí proti nerespektování „pravidel hry“, vyplývajících z legislativy národního parku
2. Legislativně zajistit zákaz volného pobíhání domácích zvířat v zóně přírodní KRNP a v přísné rezervaci KPN; pravidelně monitorovat stav populací uvedených druhů
3. Omezit/neprovádět rušivé činnosti (vč. managementu, rozvojových a rekreačních aktivit) v místech výskytu a v době rozmnožování dotčených druhů živočichů; zohledňovat biotopové nároky druhů při zásazích v jejich biotopech; zavádět odpovídající agro-envi opatření; zajistit ochranu zimovišť netopýřů; pravidelně monitorovat stav populací uvedených druhů
4. Omezit/neprovádět rušivé činnosti v lokalitách vhodných pro rozmnožování obou druhů; zvýšit potravní nabídku pro velké šelmy uzavíráním zvěře v prezimovacích obůrkách; sjednotit postupy při prevenci a řešení škod způsobených velkými šelmami na domácích zvířatech; při posuzování rozvojových záměrů respektovat jádrová území výskytu a migrační koridory velkých šelem; plošně monitorovat stav jejich populací
5. Zohledňovat biotopové nároky citlivých skupin/druhů živočichů při managementových zásazích v jejich biotopech; zachovávat/obnovovat vodní plochy sloužící jako trdliště obojživelníků; redukovat mortalitu migrujících obojživelníků na komunikacích; monitorovat stav populací uvedených skupin/druhů
6. Připravit společnou/přeshraniční koncepci managementu zvěře; populace zvěře udržovat na ekologicky únosných (normovaných) stavech, zohledňujících jejich vliv na obnovu přirozené druhové skladby lesa a na přirozená nelesní stanoviště; diskutovat možnosti přechodu na bezolovnaté střelivo při lovu zvěře, příp. přejít na lov bezolovnatým střelivem
Při zarybňovací povinnosti zohledňovat populace původních ryb (vranka obecná, krkonošské linie pstruha obecného potočního); zpracovat studii efektivity rybích přechodů a dle jejich výsledků tyto přechody budovat; snižovat fragmentaci vodních toků; při posuzování rozvojových záměrů zohledňovat zachování kontinua vodních toků
7. Průběžně monitorovat nepůvodní druhy živočichů, redukovat jejich stavy, příp. je úplně likvidovat
8. Sjednotit, kde je to nutné, příp. zpracovat nové společné/přeshraniční metodiky inventarizace a monitoringu indikačních skupin/druhů živočichů; připravit společnou aplikaci pro sdílení dat z inventarizací a monitoringu; využívat výsledky/doporučení výzkumu a monitoringu při praktické ochraně příslušných druhů a při managementu lesních a nelesních stanovišť

Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů

- Podmínky, předpoklady: funkční správy obou NP, dodržování platné legislativy
- Rizika: růst masového turismu a rekreace, rozvojové aktivity „tvrdého“ turismu, legislativní podmínky, klimatická změna

Nositel/garant cíle

- Správa KRNAP a Dyrekcja KPN

Další zapojené subjekty

- MŽP ČR a MKiS RP (ad 1 a 2)
- Myslivecká sdružení hospodařící v pronajatých honitbách na území KRNAP a jeho ochranného pásma (ad 6 a 7)
- ZO ČRS hospodařící na tocích na území KRNAP a jeho ochranného pásma (ad 6)

4.2.6 Péče o fytozenofond

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Zmapovat výskyt a rozšíření ochranně významných druhů rostlin z taxonomicky komplikovaných rodů (např. <i>Alchemilla</i> , <i>Euphrasia</i> , <i>Hieracium</i>) na české i polské straně Krkonoš.	2030	1
2. Zachovat populace „naturových“ druhů rostlin v příznivém stavu nebo jejich stav zlepšit (<i>Campanula bohemica</i> , <i>Galium sudeticum</i> , <i>Gentianella praecox</i> subsp. <i>bohemica</i> , <i>Pedicularis sudetica</i>).	Nesníží se počet a rozsah populací jednotlivých druhů – 2040	4
3. Zachovat, případně zlepšit stav populací kriticky ohrožených druhů rostlin, glaciálních reliktních a endemitů Krkonoš (např. <i>Botrychium matricariifolium</i> , <i>B. multifidum</i> , <i>Cardamine opicii</i> , <i>Carex derelicta</i> , <i>Gentianella</i> sp., <i>Pulsatilla vernalis</i> , <i>Salix herbacea</i> , <i>Veronica bellidioides</i> , <i>V. pumila</i>).	Nesníží se počet a rozsah populací jednotlivých druhů – 2040	1
4. Vypracování koncepce záchrany fytozenofondu in situ a ex situ.	2025	1
5. Vypracování checklistu a aktualizovaného červeného seznamu rostlin Krkonoš.	2025	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Navázat spolupráci s experty na taxonomicky obtížné skupiny rostlin. 2. Průběžný monitoring populací vybraných zájmových druhů rostlin. 3. Monitoring expanzních a invazivních druhů. 4. Navázat a rozvinout účinnou spolupráci mezi genofondovými bankami KRNP a KPN při ochraně genofondu. 5. Přeshraničně sjednotit metodiku monitoringu. 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Nadměrný nárůst turismu, klimatická změna, šíření expanzních a invazivních druhů 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • Správa KRNP a Dyrekce KPN 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • Univerzity a akademická sféra 		

4.2.7 Péče o neživou přírodu

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
<p>1. Důkladně poznat a klasifikovat diverzitu neživé přírody na území obou národních parků (chybí detailní znalost jevů neživé přírody, a to jak z hlediska typologického, tak z hlediska jejich rozsahu a rozšíření).</p>	<p>Správy obou národních parků budou disponovat odbornými pracovníky v oborech zaměřených na neživou přírodu – 2022. Jednotnou metodikou bude provedena, příp. aktualizována inventarizace a klasifikace jednotlivých jevů neživé přírody, včetně popisu jejich ohroženosti lidskou činností – 2025.</p>	2
<p>2. Zachovat, příp. zlepšit stav jednotlivých fenoménů neživé přírody (jevy neživé přírody jsou často opomíjeny, a to navzdory nevratnosti jejich případného poškození).</p>	<p>Bude vypracována koncepce ochrany geologických a geomorfologických jevů, včetně příp. návrhů na stabilizaci nebo obnovu těch poškozených – 2030.</p> <p>Z koncepce ochrany geologických a geomorfologických jevů bude zřejmé, které vyžadují přísnou ochrany a u kterých je jejich ovlivnění akceptovatelné a v jakém rozsahu – 2030.</p>	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Personální zajištění péče o neživou přírodu v obou národních parcích. Vypracování inventarizace a klasifikace jednotlivých jevů neživé přírody. 2. Vypracovat koncepci ochrany geologických a geomorfologických jevů. Omezování zásahů, poškozující neživou přírodu. Navrhnout a následně realizovat opatření ke stabilizaci, příp. obnově poškozených jevů. 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • Správa KRNP/Dyrekce KPN 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • Univerzity a akademická sféra 		

4.2.8 Péče o krajinný ráz

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Aktualizace odborné studie KR pro území NP a jeho OP	K roku 2020	1
2. Využívání studie KR při rozhodování e její maximální vtělování do ÚPD obcí	Průběžně	
3. Péče o mimolesní zeleň a další významné krajinnotvorné prvky	Průběžně	
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ul style="list-style-type: none">• Zdárné dokončení aktualizace odborné studie• Používání studie jako odborného podkladu pro rozhodování OSS a při posuzování územních plánů• Seznámení Rady KRNP / KPN a obcí se studií		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none">• Riziko – změna zákonů a kompetencí		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none">• Správa KRNP / KPN, OSS		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none">• Správa KRNP, KPN, OPNP		

4.3 Oblast sociálně-ekonomického rozvoje území

4.3.1 Harmonizace přístupu k turistickému, rekreačnímu a hospodářskému využívání území

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Vypracování strategie účinné regulace návštěvnosti v přírodovědně nejcennějších partiích Krkonoš / v klidovém území NP s důrazem na turisticky nejexponovanější lokality (hlavní hřeben a přilehlé partie, zejména Sněžka, Luční bouda, oblast nad Snieznyimi Kotlami, Labská bouda, pramen Labe, Szrenica aj.)	Zlepšující, případně nezhoršující se stav předmětů ochrany na území obou NP; 2025	1
2. Sjednocení pravidel a strategie pro pořádání hromadných akcí v obou NP s ohledem na jejich vliv na předměty ochrany	Redukce počtu a rozsahu přeshraničních hromadných akcí významně ovlivňujících předměty ochrany přírody obou NP; 2023	1
3. Vzájemná účinná koordinace opatření k zamezení pohybu osob v klidovém území mimo vyhrazené cesty a trasy, faktická vymahatelnost práva	Snížení počtu návštěvníků, pohybujících se nelegálně mimo vyhrazené cesty a trasy; 2025	1
4. Dosažení jednotného postoje k návrhům či realizaci záměrů, které potenciálně mohou přímo či nepřímo ovlivnit přeshraniční území obou NP; průběžné konzultace takovýchto záměrů	Počet konzultovaných záměrů; každoročně	1
5. Dosažení jednotného přístupu při posuzování srovnatelných rozvojových aktivit na území obou NP; preference „měkkých“ forem turismu a rekreace, nepoškozujících přírodní prostředí a neohrožujících příznivý stav předmětů ochrany obou NP, před aktivitami „tvrdého“ turismu a rekreace	Přístupy v obou NP jsou sjednoceny; 2025 Počet schválených/realizovaných záměrů „měkkého“ a „tvrdého“ turismu a rekreace na území každého NP; každoročně	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Dosažení dohody mezi SKRNAP a DKPN ohledně limitů pro konkrétní tradiční přeshraniční hromadné akce a limitů dalšího rozvoje na území obou NP • Organizace efektivních akcí v terénu, zaměřených na neukázněné návštěvníky • Osvěta a ovlivňování mínění veřejnosti a zájmových skupin (zejm. skialpinisté) • Pravidelná výměna a předávání dat a informací týkajících se návštěvnosti 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • účinná a pružná spolupráce SKRNAP a DKPN 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • Správa KRNP a Dyrekcia KPN 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • Policie ČR, dobrovolní strážci 		

4.3.2 Harmonizace přístupu k rozvoji veřejné infrastruktury

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Zásadním způsobem omezit vytváření nových ubytovacích kapacit na území národních parků a jejich ochranných pásem – ubytovací kapacita v Krkonoších je setrvale navyšována, což má přímou souvislost s neudržitelně vysokým nárůstem návštěvnosti a vytváří rovněž cyklický tlak na budování sportovní infrastruktury, parkovišť a tvrdých forem rekreace.	Redukce množství nových záměrů výstavby ubytovacích zařízení v rámci územních plánů; 2025	1
	Kapacita ubytovacích zařízení v Krkonoších na stabilní nebo klesající hodnotě; 2030	1
2. Zabránit výstavbě apartmánových domů a apartmánových ubytovacích komplexů, které znamenají další navyšování ubytovací kapacity (viz výše) a rovněž finanční a infrastrukturní zátěž z hlediska obcí.	Redukce množství nových záměrů výstavby apartmánů v rámci územních plánů; 2025	1
3. Redukovat negativní dopady (rušení, omezování a fragmentace teritorií) spojené s rozšiřováním a zatraktivňováním návštěvnické infrastruktury horských bud na předměty ochrany NP, především živočišné druhy. V tomto území umožňovat rozvoj a zkvalitnění základní turistické, ale ne rekreační a nadstavbové infrastruktury (pivovary, konferenční centra, hřiště, parkoviště atp.), generující vyšší návštěvnost území, zintenzivnění dopravy, se všemi negativní dopady na předměty ochrany přírody.	Redukce množství nových záměrů výstavby nadstavbové, neturistické infrastruktury; 2025	1
4. Nebudovat nové lanové dráhy, lyžařské vleky a sjezdovky na území KRNAP a KPN – rozšiřování infrastruktury lyžařských areálů přispívá k další (již tak extrémní) fragmentaci území obou NP a svým vznikem a provozem (vč. technického zasněžování, nočního osvětlení apod.) prohlubuje negativní vlivy na předměty ochrany obou NP, EVL a ptačích oblastí.	Počet/délka LD a LV a plocha sjezdovek na území obou NP se ve srovnání se stavem k roku 2020 nezvyšuje; 2025	1
5. Rušením/asanací nepotřebné cestní sítě sloužící k managementu lesa snižovat negativní vlivy husté cestní sítě na předměty ochrany a snižovat tak vysokou fragmentaci území národního parku.	Délka sítě lesních cest území obou NP se ve srovnání se stavem k roku 2020 snižuje; 2025	1
6. Nerozšiřovat stávající síť turistických cest a tras a v nejexponovanějších a zároveň nejnavštěvovanějších úsecích/oblastech jádrových území obou NP (klidové území) zavést účinné mechanismy redukce/nezvyšování počtu návštěvníků, který má negativní dopady na předměty ochrany přírody.	Délka sítě lesních cest území obou NP se ve srovnání se stavem k roku 2020 snižuje; 2025	1
	Návštěvnost nejexponovanějších úseků se snižuje; 2025	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		

1-6. Jasně vymezit využitelný prostor pro návštěvníky v okolí bud a ubytovacích zařízení zejména ve vrcholových partiích Krkonoš – v okolí řady objektů dochází k sešlapu chráněných biotopů při odpočinku návštěvníků i při činnostech spojených s provozem. Technické řešení vyhrazení prostoru pro návštěvníky (sloupky, řetízky ap.) v okolí nejexponovanějších bud; 2025

Omezit frézování přístupových cest v předjarním období na území obou národních parků pouze na nezbytné minimum – odstranění zbytků sněhové pokrývky v místě sněhových polí. Provoz fréz je rušivým faktorem s dopady na živočišné druhy – předměty ochrany přírody. Redukce počtu a délky frézovaných cest pouze na úseky přetrvávajících sněhových polí; 2025

Nositel/garant cíle

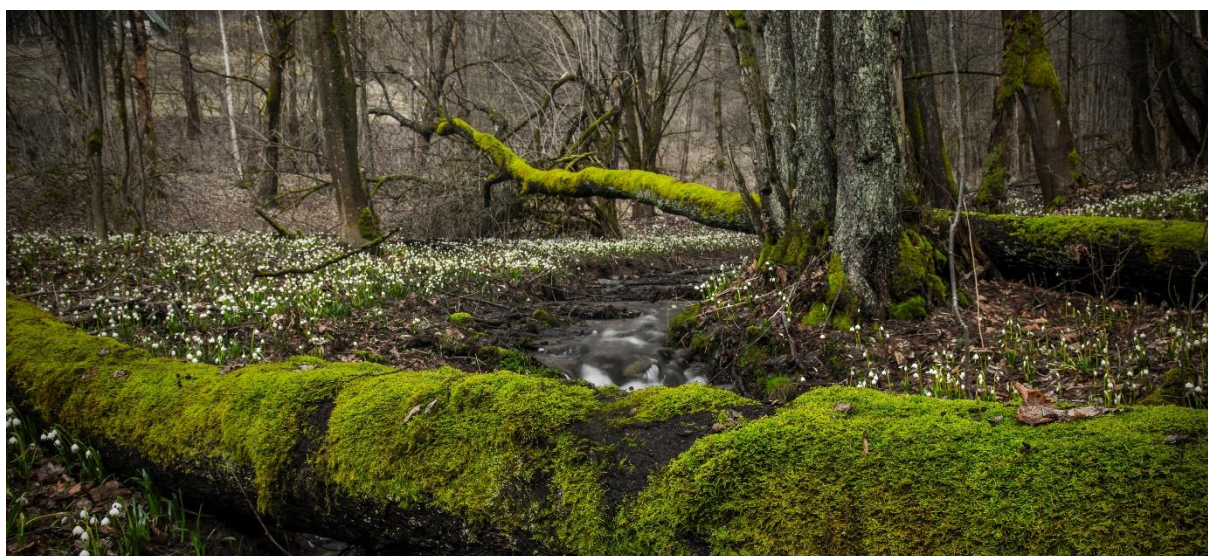
- Správa KRNAP / KPN

Další zapojené subjekty

-

4.3.3 Harmonizace přístupu k rozvoji turistické / návštěvnické infrastruktury

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Návštěvník dostává průběžně v čase i prostoru relevantní informace (dle 4.4.1) vhodně doplněné emocemi	Počet informačních prvků (informační cedule, NIC, atd.), které splňují aktuální pravidla Správy NP; 2025	100 %
2. Informační prvky mají vzhled dle Grafického manuálu dřevěných cedulí, ostatní prvky infrastruktury jsou označeny zřizovatelem (Správa KRNP, KPN)	Počet prvků infrastruktury v jednotném vzhledu nebo označených zřizovatelem; 2025	100 %
3. Infrastruktura zprostředkovává a katalyzuje zážitek z KRNP, nepřitahuje k sobě pozornost větší, než je nutné, pouze doplňuje prostředí	Počet informačních prvků, splňujících cíl; 2025	100 %
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
1–3. Pravidelná obnova terénního vybavení, které má na horách omezenou životnost; provoz informačních stánků min. 10× ročně; programy pro všechny cílové skupiny v KRNP / KPN dle finančních možností v daném roce (v souvislosti s omezeními s pandemií Covid-19); provoz Pracoviště dřevovýroby Správy KRNP, která je schopná technicky obnovovat vybavení terénu dle požadavků pracovníků Územních pracovišť Správy KRNP; obnova a výměna poškozené infrastruktury, vývoj a využití nových informačních technologií v souladu s trendy, které budou využívat cílové skupiny.		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
Dostatečné finanční zdroje zajišťované Projektovou kanceláří a Odborem vnitřních vztahů; personální zajištění, které bude udržovat a systematicky koordinovat nastavenou koncepci distribuce informací veřejnosti.		
Nositel/garant cíle		
Vedoucí pracoviště ekologické výchovy Správy KRNP, Odbor zpřístupnění a výchovy KPN		
Další zapojené subjekty		
Pracovníci ekologické výchovy a edukace a péče o návštěvníky KRNP / KPN, strážci, Pracoviště dřevovýroby, Projekční kancelář Správy KRNP		

4.4 Oblast komunikačních, výzkumných a podpůrných aktivit

4.4.1 Vzdělávání a osvětové aktivity

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Návštěvník KRNP / KPN si je vědom jedinečnosti přírody NP a respektuje omezení platná pro dané území (Pouze informovaný a vzdělaný návštěvník si bude vážit okolní přírody národního parku a tím pádem i respektovat určitá omezení spojená s existencí národního parku. Snahou je tedy rozšířit informace o jedinečnosti a křehkosti území a zde se vyskytujících druhů.)	Procento lidí, kteří splňují cíl – 2040	60 %
	Milník každé tři roky ověření monitoringem	6
2. Místní obyvatel si je vědom jedinečnosti přírody NP a respektuje omezení platná pro dané území.	Udržení dosaženého stavu	1
	Ke zjišťování dosažení cíle (indikátor) bude sloužit buď standardizovaný dotazník, dlouhodobě neměnný, nebo počet přestupků návštěvníků, jako přímý výsledek kvality vzdělávání.	1
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
1, 2. stávající akce EV, tematické kampaně, zpětná vazba od klientů akcí, evaluace, vývoj a postoje veřejnosti a vývoj chování veřejnosti v terénu standardizovanými metodami.		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek finančních prostředků • Nedostatek lidských zdrojů (interní, stážisti, studenti) 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • pracoviště ekologické výchovy KRNP / KPN 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • pracovníci Správy KRNP v terénu (strážci), externí stážisti, univerzity a vysoké školy, případně střední školy 		

4.4.2 Publicita, PR a komunikace

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
<p>1. Návštěvníci a místní obyvatelé znají a respektují důvody existence národního parku v Krkonoších, a tedy také zásadní předměty jeho ochrany. Nejde jen o obecnou ochranu přírodních procesů a biodiverzity, ale specificky o přírodní fenomény, unikátní právě pro Krkonoše. Jde především o tyto fenomény:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arкто-alpínská tundra • horské květnaté louky • lesy, především lesy přirozené a přírodně blízké • endemické a jiné vzácné druhy organismů a glaciální relikty • geomorfologické jevy vyplývající z činnosti ledovců • specifické kulturně-historické hodnoty území národního parku a jeho ochranného pásma 	<p>Procento lidí, kteří znají důvody existence NP – 2040</p> <p>Milník každé tři roky ověření monitoringem</p> <p>Udržení dosaženého stavu</p> <p>Procento lidí, kteří respektují pravidla návštěvnosti KRNP – 2040</p>	<p>60 % návštěvníků</p> <p>6</p> <p>1</p> <p>60 %</p>
<p>2. Návštěvníci a místní obyvatelé jsou ochotni respektovat limity a pravidla ochrany přírody, protože znají jejich důvod. Chtějí zachovat hodnoty KRNP a jsou případně ochotni v tom pomoci i svou vlastní aktivitou či respektem k platným pravidlům.</p>	<p>Procento lidí, kteří znají a vědomě respektují limity ochrany přírody – 2040</p> <p>Milník každé tři roky ověření monitoringem</p> <p>Udržení dosaženého stavu</p>	<p>60 % návštěvníků</p> <p>6</p> <p>1</p>
<p>3. Návštěvníci a místní obyvatelé rozumí důvodům konkrétních managementových opatření Správy KRNP</p>	<p>Procento lidí, kteří znají důvody existence NP – 2040</p> <p>Milník každé tři roky ověření monitoringem</p> <p>Udržení dosaženého stavu</p>	<p>60 % návštěvníků</p> <p>6</p> <p>1</p>
<p>Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terénní programy pro veřejnost • Indoor programy pro veřejnost • Ekovýchovné programy pro školy (MŠ, ZŠ, SŠ) • Tiskové zprávy • Publikační činnost • Vlastní články v médiích • Časopis Krkonoše – Jizerské hory • Informační centra • Krkonošská muzea 		
<p>Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Personální zajištění oddělení pro styk s veřejností a oddělení péče o návštěvníky • Finanční prostředky pro pokrytí provozní ztráty Krkonošských muzeí a informačních center Správy KRNP • Finanční prostředky na tvorbu časopisu Krkonoše – Jizerské hory • Finanční prostředky na obecnou publikační činnost 		
<p>Nositel/garant cíle</p> <ul style="list-style-type: none"> • Odbor vnějších vztahů Správy KRNP 		
<p>Další zapojené subjekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • 		

4.4.3 Monitoring krajiny a ekosystémů

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
<p>Společný monitoring vybraných ekosystémů a krajinných složek.</p> <p>Monitoring jednotlivých biotických a abiotických složek Krkonoš by měl probíhat na obou stranách hranic pohoří jednotně (shodné monitorované složky, shodná metodika), koordinovaně (monitoring ve stejném termínu na obou stranách pohoří). Výběr monitorovaných složek a stanovení metodik jejich monitoringu (tundra, mokřady a rašeliniště, geomorfologické fenomény, topoklima, ekoton horní hranice lesa, horské smrčiny a další).</p>	<p>Indikátor – počet sledovaných (monitorovaných) složek</p> <p>Milník 1 – 2021 – monitoring prvního prvku vybraného ekosystému/krajinné složky v Krkonoších.</p> <p>Milník 2 – 2030 – dokončení procesu sjednocení monitorovacího systému obou parků, stanovení počtu (typy) monitorovaných složek, jejich metodiky a periodicity.</p>	<p>20</p> <p>1</p> <p>1</p>
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření a pracovní schůzky společného monitorovacího a výzkumného týmu („V Team“) k určení nejdůležitějších složek monitorování a výzkumu v obou parcích. • Průběžné vyhodnocování prováděných činností vědeckých sekcí rad KRNP/KPN – účast vědců na setkáních V Teamu. • Vypracování plánu sjednocení monitorovacích systémů obou parků v rozsahu určených objektů ochrany přírody a krajinných složek. • Vývoj plánu společného monitoringu pro rok 2020–2024. • Definování možnosti společného financování monitorování ze zdrojů EU. 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<ul style="list-style-type: none"> • Identifikace krajinných složek a ekosystémů (předmětů monitoringu) zastoupených na obou stranách NP. • Dostatečné personální a časové kapacity, schopnost pravidelné spolupráce (komunikace), pravidelná setkání. • Dostatečné materiální a finanční zajištění (předpoklad dotačních programů) a spolupráce s externími pracovníky. • Nedostatek pracovních sil na trhu práce (nedostatek mapovatelů). 		
Nositel/garant cíle		
<ul style="list-style-type: none"> • Odbor péče o NP (OPNP), Oddělení ochrany přírody (OOP) Správy KRNP/KPN. 		
Další zapojené subjekty		
<ul style="list-style-type: none"> • Vědecké rady obou parků, další výzkumné subjekty (univerzity, výzkumné instituce). • Vědecké rady obou parků. 		

4.4.4 Monitoring návštěvnosti

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
1. Společné vyhodnocení dat monitoringu návštěvnosti na základě automatických sčítačů (na vybraných turisticky atraktivních lokalitách).	Indikátor: počet společných vyhodnocení (analýz monitoringu/studií/zpráv) návštěvnosti v KRMAP/KPN Milník 1 – rok 2021 – první společné vyhodnocení dat z automatických sčítačů, společná zpráva o výsledcích monitoringu za vybrané období/horizont. Milník 2 – rok 2025 – sjednocení a tvorba společné metodiky hodnocení návštěvnosti vybraných atraktivit KRMAP/KPN na základě dat z automatických sčítačů.	Počet společných vyhodnocení. V 1. fázi (2020–2025) předpoklad 1 zpráva/1 rok (zveřejněna začátkem následujícího roku) Ve 2. fázi (2025–2040) pravidelné vyhodnocení dat (2.–4./rok) stručná zpráva o výsledcích.
2. Monitoring návštěvnosti pomocí dat mobilních operátorů (mobile tracking data) – kvantitativní monitoring	Indikátor: výsledná zpráva/studie návštěvnosti KRMAP/KPN Milník 1 – první společná analýza návštěvnosti na obou stranách Krkonoš (2025) Milník 2 – pravidelná analýza návštěvnosti na základě mobilních dat (perioda 3–5 let)	Počet zpracovaných společných studií/analýz návštěvnosti.
3. Monitoring návštěvnosti pomocí terénního dotazníkového šetření – kvantitativní a kvalitativní monitoring	Indikátor: výsledná zpráva/studie návštěvnosti KRMAP/KPN Milník 1 – první společná analýza návštěvnosti na obou stranách Krkonoš (2025) Milník 2 – pravidelná analýza návštěvnosti na základě mobilních dat (perioda 3–5 let) Pozn: cíl 2 a 3 mohou probíhat souběžně	Počet zpracovaných společných studií/analýz návštěvnosti.
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<p>1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracovní schůzky společného výzkumného a monitorovacího týmu (V_Team) • Vzájemný přístup (poskytování) dat z automatických sčítačů • Vzájemná koordinace při tvorbě metodiky vyhodnocení (výstupů analýzy) a závěrečných zpráv • Spolupráce a poradenská činnost externích subjektů <p>2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracovní schůzky společného výzkumného a monitorovacího týmu (V_Team) • Zajištění společného projektu (EU) pro financování dat mobilních operátorů, zajištění externích subjektů poskytujících data, externí zpracovatelé dat. <p>3:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Společné pracovní schůzky koordinačního a monitorovacího týmu KRMAP/KPN. • Zajištění společného dotačního projektu pro financování externích subjektů (fyzické osoby/právnícká osoba) pro terénní šetření. • Vyhodnocení dat 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<p>1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachování funkčnosti automatických sčítačů v terénu (obsluha, baterie, přenos dat), pravidelná kontrola a servis. • Dostatečné finanční prostředky na zajištění provozu automatických sčítačů. • Dostatečné personální a časové kapacity. • Personální zajištění obsluhy přístrojů a personální kapacity umožňující interní zpracování dat. 		

2:

- Finanční náročnost monitoringu/získání zpracovaných dat (podmínka získání projektů EU)

3:

- Časová a finanční náročnost monitoringu.
- Relevantní zpracování získaných dat.

Nositel/garant cíle

1. Oddělení péče o NP (OPNP), Oddělení ochrany přírody (OOP) Správy KRNP/KPN
2. Oddělení péče o NP (OPNP), Oddělení ochrany přírody (OOP) Správy KRNP/KPN
3. Oddělení péče o NP (OPNP), Oddělení ochrany přírody (OOP) Správy KRNP/KPN

Další zapojené subjekty

1:

- Vědecké rady obou parků
- Vědecké rady obou parků
- Externí firmy zajišťují provoz hardwaru (a přenos dat)
- Externí poskytovatelé a zpracovatelé dat

2:

- Externí subjekty poskytující data mobilních operátorů, externí zpracovatelé.

3:

- Externí subjekty (fyzické osoby/firmy), které zajišťují terénní sběr dat a následné zpracování dat.

4.4.5 Výzkum a dokumentace

Cíle a jejich zdůvodnění	Indikátory a milníky	Kvantifikace
<p>1. Společná databáze výzkumných a monitoračních projektů, postupná digitalizace stávajících výsledků. Společná databáze výzkumných a monitorovacích projektů, postupná digitalizace stávajících údajů a výsledků</p>	<p>Indikátor: Počet evidovaných projektů a výzkumných zpráv ve společné databázi</p> <p>Milník 1: 2021 – dokončení vývoje softwaru (webového rozhraní) a digitalizace informací ve výzkumné a monitorovací databázi.</p> <p>Indikátor: Počet evidovaných výzkumných a monitorovacích projektů Milník: 2021 – dokončení vývoje softwaru a digitalizace informací ve výzkumné a monitorovací databázi.</p>	<p>Indikátor: vždy hodnota 1 (splněno) nebo 0 (nesplněno)</p> <p>Indikátor: vždy hodnota 1 (splněno) nebo 0 (nesplněno)</p>
<p>2. Stanovení prioritních směrů výzkumu (výzkumných témat) a společné přeshraniční výzkumné projekty – společná koncepce monitoringu a výzkumu. Stanovení prioritních směrů výzkumu (výzkumných témat) a společných přeshraničních výzkumných projektů</p>	<p>Indikátor: plán společného vědeckého výzkumu pro každé příští 5. výročí. Milník – konec roku 2020 – první pětiletý plán výzkumu</p> <p>Indikátor: plán společného vědeckého výzkumu pro každou další pětiletku (první plán vytvořený do konce roku 2020) Milník – konec roku 2020 – první pětiletý plán výzkumu</p>	<p>Indikátor a milník: vždy hodnota 1 (splněno) nebo 0 (nesplněno)</p> <p>Indikátor: vždy hodnota 1 (splněno) nebo 0 (nesplněno)</p>
Potřebné intervence, postupy a aktivity k dosažení cílů		
<p>1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vypracování předpokladů a realizace počítačového programu pro servis databáze pro vědecký výzkum a monitoring. Program by měl rovněž registrovat nově vydané licence na výzkum. • Vypracování předpokladů a realizace počítačového programu pro servis databáze pro vědecký výzkum a monitoring. Program by měl rovněž registrovat nově vydané licence na výzkum a monitoring. <p>2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracovní schůzky společného výzkumného a monitorovacího týmu (V_Team). • Tematické návrhy pro společnou strategii/koncepci monitoringu a výzkumu z národních dokumentů. • Aktivní oslovení externích subjektů v oblasti klíčových (vyžádaných) směrů výzkumu • Aktivní spolupráce a hledání relevantních projektů pro podporu klíčových výzkumných směrů. 		
Podmínky, předpoklady a rizika zajištění a udržení dosažených cílů		
<p>1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření elektronické databáze, přístupné pro Správy obou NP, snadná údržba a spolehlivost databáze, dostatečné proškolení odpovědných pracovníků. • Podpora (personální a časové kapacity) pracovníků ICT. <p>2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostatečný zájem o zvolená výzkumná témata na poli vědy (vhodná prezentace výzkumných témat a aktivní spolupráce/oslovení výzkumných institucí). • Nabídka a spolupráce v rámci národních i evropských projektů. 		
Nositel/garant cíle		
<p>1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oddělení péče o NP (OPNP), oddělení GIS, Oddělení ochrany přírody (OOP) Správy KRNP/KPN • Ředitelství obou národních parků, oddělení GIS, Oddělení ochrany přírody KRNP/KPN <p>2:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oddělení péče o NP (OPNP), oddělení GIS, Oddělení ochrany přírody (OOP) Správy KRNP/KPN • Ředitelství obou národních parků, oddělení GIS, Oddělení ochrany přírody KRNP/KPN 		

Další zapojené subjekty

- Ad 1: nepředpokládá se
- Ad 2: univerzity, výzkumné instituce, vzdělávací instituce a další

5 Přílohy

5.1 Analýza legislativy

5.2 Srovnávací tabulka legislativy